

Mei/Juni 2012

België - Belgique
P.P. - P.B.
1160 Oudergem Gemeenteplein
BC31570

de Moeial

*Studenttijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel
Gratis en onbetaalbaar sinds 1983*

I am the passenger

MIVB? Abonnement? Dan maar te voet...

Br(ik - 3 Mei - Energie - MIVB - Bouwen in Brussel - Rue d'Aerschot - Scott Manyo

Maandblad, verschijnt niet van juli tot september - Erkeningsnummer: P913267 - De Moeial, Triomflaan 35, 1160 Oudergem

INHOUD

Interview

- 8 **Het grote Br(ik)-interview**
Dirk Liebaers en Kasper
Demeulemeester

Nieuws

- 4 **Onderwijsnieuws**
- 6 **Hoe zou het zijn met het 3 Mei-
charter?**
Eén jaar later

Reportage

- 14 **Vallen we zonder stroom?**
Een kwestie van energie
- 27 **Die sfeer van Rue d'Aerschot**

Opinie

- 3 **Edito**
Triomflaan 36
- 12 **Brussel studentenarchipel**
Over het belang van de MIVB-
studentenabonnementen
- 18 **Amper Belgen, Sire,
en nauwelijks burgers**
Brussel boomt
- 20 **Brandbrief aan de hypocrisie
en inconsistentie**
Scott Manyo, slechts één van de
zovelen
- 22 **De transformatie van Alonso
Quijano naar Don Quijote**
Over het bestrijden van
onzichtbare reuzen anno 2012
- 26 **Goede burenen**
Land van tulpen en molens

Cultuur

- 16 **Honderd jaar studentenbouw
in Brussel**
Tentoonstelling
- 19 **Gevaarlijk jong**
Tentoonstelling
- 24 **“Denken als ambacht”, Joël De
Ceulaer**
Boek
- 25 **Fuk fuk à Brasileira**
Film

Satire

- 28 **Het Nieuws van Morgen**

EDITO

Triomflaan 36

Lamlendigheid, schuifelende slippers, een gewrongen stilte. Een uitgemergelde man hijst zich de trap op. Tweede verdieping. Voet voor voet, steunend, kopje naar beneden. Nog vier treden. Drie, twee. Romp draaien, kniegewrichten buigen, zitten gaan. Handen grijpen naar de futloze kruin, het hart bonst. Het verkwikkende effect van de douche? Weg. Elke actie is een strijd, elke reactie is herstel. Uitrusten op de laatste trede van de trap. Dit is Triomflaan 36.

Men heeft het over mensen die mensen zijn. Men spreekt over fundamentele rechten en men brengt de humaniteit in herinnering. Men heeft het over regels die regels zijn. Men spreekt over het wettelijke kader en men brengt de rechtstaat in herinnering. Tweestrijd? *Dies ist, glaube ich, die Fundamentalregel alles Seins: 'Das Leben is gar nicht so. Es ist ganz anders.'*

Triomflaan 36, tweede verdieping. Een raam dat uitkijkt op de VUB-campus van Etterbeek wordt verwarmd door de lentezon. De jongeman die daar aan het tafeltje zit, een sigaret rookt en thee drinkt, wat stemt het hem? Kwelijke stank welt op bij het openen van de deuren die de slaappleatsen van de gang scheiden. Zweet, menselijke ontbering, lichamen die de grenzen van hun botten bereikt hebben. Bloed stroomt als een rouwstoet van bestorven slijk. Spiermassa's verschrompelen, organenstelsels worden geanalyseerd: alleen het hoogstnodige hoeft te werken. Het leven *on hold*.

Tweestrijd? Overall. Politiek, universiteit, studenten, dokters, sympathisanten. Drieëntwintig lichamen voeren strijd tegen evenveel ratio's, drieëntwintig ratio's vechten tegen diezelfde lichamen. Het heeft geen zin, maar toch heeft het zin. Het verschil

tussen apathie en empathie is één lettergreep die een uitgestrekte zone van grijstinten moet herbergen.

Triomflaan 36, tweede verdieping. Een deur die openstaat plaveit de weg naar een keukentje. Twee glazen, drie lege flesjes waarin water heeft gezeten. Op de hoek van het aanrecht staat een glazen vaas met rozen, verborgen, weggestoken. De rozen zijn verwelkt, het daglicht reikt zo ver niet. Als de rozen een cadeau waren, zijn ze een symbool van de onnuttigheid van medelijden. Als ze een teken van hoop waren, lijkt die vervlogen. Het heeft zin, maar toch heeft het geen zin. Daarnaast een donkere kamer, elk streepje zonlicht vakkundig weggefilterd. Een grijsgraauw gezicht wordt niet bedekt door de lakens, is naar de muur gericht en slaapt. *J'ai 20 ans, je cherche un avenir meilleur travaillé*. Als een mens zijn gezicht wegdraait, ziet men zijn littekens niet.

9 maart, Triomflaan 35, eerste verdieping. Redacteurs strompelen het redactielokaal binnen, de persconferentie is net gedaan. Jamal Jaoudi, één van de hongerstakers zonder papieren, heeft zijn mond dichtgenaaid. Sfeer? Bedremmeld, teneergeslagen. Zijn er foto's? Er zijn foto's. Hoe heeft hij het gedaan? Eigenhandig, met een hete naald – zo – door zijn eigen lippen.

Triomflaan 36, weken later. Na 102 dagen is de hongerstaking afgelopen. Op de stoep krioelt het al de hele dag van de journalisten en fotografen. Tot plots. Het raam van de eerste verdieping gaat open, een man maakt aanstalten om te springen. Zinsverbijstering, blik op oneindig. Op de stoep grijpt men naar de camera. De juiste hoek zoeken, kaderen, vinger op de knop. Hij wordt naar binnen getrokken. Jammer van de gemiste foto.

Ruben Claesen, hoofdredacteur

Het verschil tussen apathie en empathie is één lettergreep die een uitgestrekte zone van grijstinten moet herbergen.

« Onderwijsnieuws »

❖ De VUB beraadt zich over het opnieuw gebruiken van het oude logo. Als de kosten die de vervanging met zich meebrengen meevallen, staat rector De Knop niet weigerachtig tegenover het opvissen van het oude embleem. Het huidige logo dateert van 2004 en moest de Vrije Universiteit Brussel, samen met de slogan *Redelijk eigenzinnig*, een nieuw gelaat geven.

❖ Paul De Knop is zoals verwacht herkozen als VUB-rector voor de periode 2012-2016. Hij kreeg 90% van de stemmen achter zich. De opkomst bedroeg 71,8%. Spannender is wie er uit de bus zal komen als vicerectoren. Jan Cornelis, concurrent van De Knop bij zijn eerste rectorverkiezing in 2008, wordt alvast genoemd als vicerector Internationalisering. Hij zou Jean-Pierre De Greve opvolgen, die op emeritaat gaat. Ook Lode Wyns, vicerector Onderzoek, hangt zijn toga aan de haak. Voor zijn post wordt aan Jean Paul Van Bendegem gedacht. Viviane Jonckers (Computerwetenschappen) zou dan weer het vicerectorschap Studentenbeleid op zich nemen. Huidig vicerector Casman zou immers over een jaar ook op emeritaat gaan. Vicerector nummer vier ten slotte, voor Onderwijs, blijft Yvette Michotte.

❖ Nog meer professoren die zich na dit academiejaar professor emeritus mogen noemen: oud-rector Ben Van Camp, Eric Corijn, Danny Pipeleers, Jan-Pieter Clarijs, Peter Vanroy, Pierre Lievens en Jacques Deruyck.

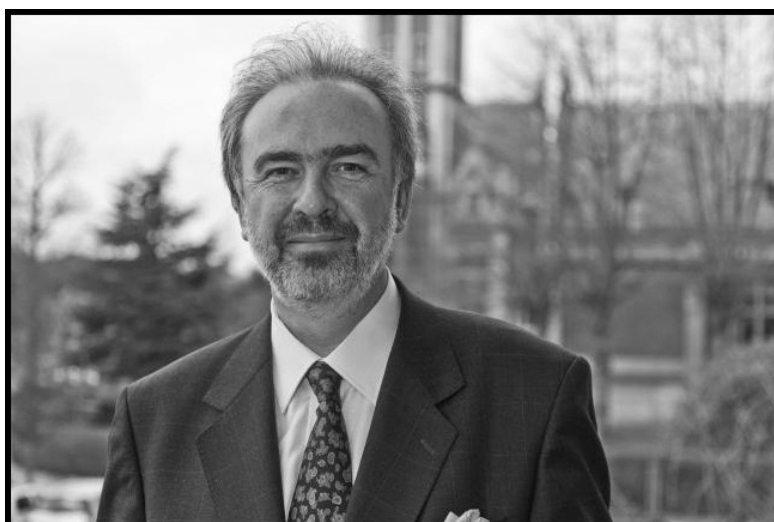
❖ Ook aan de ULB waren er rectorverkiezingen. Begin mei werd Didier Viviers (foto), eveneens enige kandidaat, voor vier jaar herverkozen met 89% van de stemmen.

❖ De VUB-studentenraad doet een poging om de vindbaarheid en toegankelijkheid van de vergaderdocumenten en verslagen te vergroten. Om dit voor elkaar te krijgen moet er een verplicht inschrijvingsvak Studentenraad op online leerplatform Pointcarré komen. De bedoeling is dat elke student automatisch ingeschreven zal zijn voor dit vak en dus alle openbare documenten gemakkelijk zal kunnen terugvinden. Dit, in combinatie met een vernieuwde esplanade-website (website met informatie over de studentenraad, het BSG, studentenkringen en -organisaties), moet de zichtbaarheid en vindbaarheid van de studentenraad en zijn documenten verbeteren.

❖ De Vlaamse studentenkoepel VVS kiest bestuursleden voor volgend jaar. De eerste ronde van de verkiezingen leverde vier kandidaturen op, twee voor een zogenaamd beperkt functieprofiel, twee voor een functie als bestuurder. Voor de functie van communicatieverantwoordelijke werd Sophie Huys, studente aan de KUL, verkozen. Joran De Luyck, HUB-student, zal volgend jaar de financieel verantwoordelijke van VVS zijn. Van de twee kandidaat-bestuurders zag Maarten Mariën van Lessius Mechelen zijn kandidatuur verzilverd. Stijn De Decker (KUL), die ook een gooi deed naar het mandaat van VVS-bestuurder, werd echter niet verkozen.

❖ In Canada protesteren de studenten tegen een verhoging van de inschrijvingsgelden, die met 75 procent de lucht dreigen in te gaan. Concreet betekent dat een kostenplaatje van 2900 euro per jaar voor een zitje in de universiteitsbanken. In maart gingen 200.000 studenten in Québec de straat op. De manifestatie betekende het begin van de langste studentenprotesten die Canada ooit gekend heeft. 175.000 studenten gingen in staking. Manifestanten hadden steeds vaker gewelddadige aanvaringen met de politie en even dreigden er zelfs vervroegde verkiezingen. Inmiddels lijkt er dan toch een compromis uit de bus te komen. De verhoging komt er maar universiteiten moeten compenseren door studenten minder administratiekosten aan te rekenen, waardoor de feitelijke kost hetzelfde blijft.

❖ Ook in Chili zijn de studenten nu al een jaar ontevreden. Ze proteste-

ren nog steeds tegen het financieringssysteem van hun universiteiten. Er is een groot verschil tussen elite-universiteiten en publieke instellingen, die ondergefinancierd zijn en waarvoor studenten vaak alsnog aanzienlijke leningen moeten afsluiten. De studenten willen gratis en meer kwaliteitsvol onderwijs.

(rc, sr)

Consternatie aan ULB door vermeende privatiseringsplannen

Opschudding aan de ULB de voorbije maand toen twee kotencomplexen op het punt stonden om geprivatiseerd te worden. Het zou gaan om de residenties Mandela en De Brouckère op de campus Solbosch (samen goed voor 250 koten), die allebei aan onderhoud toe zijn. Vanuit de studentengemeenschap ontstond al vrij snel verzet tegen de privatiseringsplannen, maar dat verzet zou volgens de studentenraad van de ULB (BEA) te voorbarig geweest zijn.

Het bleek niet te gaan om louter een privatisering, maar een constructie van publiek-private samenwerking (pps) waarbij de ULB de gronden in erfpacht zou geven aan de maatschappij Cofinimo, die de grond voor 27 jaar zouden verkrijgen. Gedurende die periode zouden ze instaan voor de renovatie van de panden in kwestie.

Daarna komt de grond, inclusief gebouwen, terug in handen van de ULB.

De studenten zullen niet rechtstreeks van deze maatschappij moeten huren, klonk het. De ULB verzekerde dat zij als enige intermediaire partner zou fungeren, en dus ook het aanspreekpunt zullen blijven voor de studenten voor het dagelijkse gebruik van de gebouwen, het bepalen van de huurprijzen inbegrepen. Hiernaast zou de Sociale Dienst van de ULB ingeschakeld worden om het verschil in huurprijs te dekken zodat deze niet te sterk zou stijgen, aldus BEA. Wel uitte deze laatste zijn bezorgdheid over de budgettaire situatie waarin de Sociale Dienst zich bevindt, en of deze een dergelijke tussenkomst ook op langere termijn zou kunnen financieren.

De ULB zou tussen vandaag en 2017 nog 4000 koten moeten renoveren of laten bijbouwen. De studentenvertegenwoordigers wijzen de onderfinanciering van het hoger onderwijs aan

als verantwoordelijke voor de moeilijke financiële afwegingen die men bij de universiteiten moet maken.

(nb)

Uitbreiding ULB stuit op verzet

Grootse bouwplannen op het Oefenplein stoot op verzet bij de studenten en buurtbewoners. Het zou gaan om twee verschillende projecten, die niet op sympathie kunnen rekenen. Deze moeten worden geconstrueerd op de huidige groene zone achter de brandweerkazerne. Deze zone werd door de ULB verkocht, maar zou nu toch gedeeltelijk gebruikt worden voor een verdere uitbreiding van de ULB. Ook de VUB, de Europese School en Chirec (private ziekenhuisgroep) zouden mogelijk plannen hebben voor de site, vlak bij metrohalte Delta.

Het eerste project draagt de naam Universalis Park en zou bestaan uit 4 gebouwen van 6 verdiepingen, plus een ondergrondse parking. Hiernaast zijn er ook plannen voor een tweede project: Eckelmans Lovania. Het zou gaan om een uitbreiding van het al bestaande Irena-complex met een blok waarin 400 studentenkoten zullen worden ondergebracht. Het gebouw van zeven verdiepingen zou op de Triomflaan 151 worden opgericht. Beide projecten zijn momenteel in

een voorbereidende fase.

De studentenraad van de ULB (BEA) en een gemeentecomité riep hierom op om een klachtenbrief te sturen naar de gemeentes van Oudergem en Elsene om een herziening van het project in zijn huidige vorm te eisen. Dit daar ze vrezden dat de impact van deze projecten groter zal zijn dan wenselijk. Zo wijst men op het feit dat enkele van de bomen, die mogelijk gerooid worden, een beschermd statuut hebben. Ook de biodiversiteit zou kunnen lijden onder de bouwplannen, en de leefbaarheid van de wijk zou in gevaar komen door het verdwijnen van de "groene long" van de wijk. Naast een klachtenbrief is er ook een petitie opgestart welke online kan ondertekend worden.

Bij tijd van schrijven stond er op 16 mei een bijeenkomst in Elsene gepland, waarop men met de gemeentelijke verantwoordelijken kon overleggen.

(nb)

Uitslag studentenverkiezingen 2012: namen en cijfers

De uitslag van de studentenverkiezingen is bekend. Het bleef tot het laatste moment spannend, maar uiteindelijk hebben zowel de Studentenraad als de faculteiten met kandidaten voor de Raad van Bestuur en de Onderwijsraad het kiesquorum bereikt. Er zal dus geen tweede stemronde nodig zijn.

De participatiegraad voor de plenaire vergadering van de Studentenraad bedroeg 26,84%. Het quorum lag op 25%. In totaal hebben 2242 studenten op een kiesgerechtigd totaal van 8352 hun stem uitgebracht. Grootste uitschieter bij de facultaire verkiezingen was die van Geneeskunde en Farmacie voor de Raad van Bestuur met 31,75%.

Raad van Bestuur

RC: Jan De Groote (Stijn Conickx);
WE: David Sybers (Reinert Roux);
GF: Domien Vanhonacker (Wietse Wiels);
IR: Joerie Lersberghe (Isabelle Selleslag);
ES: Helena Van Kerrebroeck (Gaëlle De Voeght);

PE: Dyana Floor (Manon Van Camp);

LK: Nicolas Van Vlasselaer (Rens Poesen).

Onderwijsraad

LW: Marianne Bies (Tijn Eerdeken);

WE: Charlotte De Koninck (Elyn Meert);

GF: Emma Op De Beke (Sylvia Faict).

Studentenraad

Renee Alkemade (Dries Beckers);
Joren Janssens (Sarah Fellahi);
Anne-Sophie Kempinaire (Stephanie Goos);

Antoine Lambot (Arn Van Royen);
Elyn Meert (Charlotte De Koninck);
Isabelle Selleslag (Olivier Baeten);
Yves Van Ophem (Andranik Janoglu);

Shana Van Poelvoorde (Siemen Goetschalckx).

UAB

Jan De Groote (Alexandra Praet).
(sr)

Hoe zou het zijn met...

Brussel 2.0 - A New Deal?

Eén jaar na 3 Mei

We schrijven 3 mei 2011. In het Brusselse stadhuis wordt met enige luister het charter Brussel 2.0 – A New Deal aangekondigd. Onder het toezend oog van onder andere burgemeester Freddy Thielemans en Brussel- en Onderwijsminister Pascal Smet zetten heel wat politici en bazen van hogeronderwijsinstellingen hun handtekening onder het document. Doel: een meer prominente plaats voor studenten in de hoofdstad. Tijd om, één jaar later, de intentieverklaringen van toen aan een evaluatie te onderwerpen.

De engagementen waren niet min: een Brusselse minister voor studentenaangelegenheden en een overleg tussen stad en student moesten ervoor zorgen dat de stem van die laatste meer weerklank zou vinden. Verder moesten de ondertekenaars zich inzetten voor kwaliteitsvolle huisvesting aan een aanvaardbare prijs, een zo goedkoop mogelijk openbaar vervoer en ontsluiting van de campusen. Toefje op de taart: een fuifzaal in de Vijfhoek.

Minister voor studentenzaken?

Dat de Brusselse situatie het buitenbeentje is onder de studentensteden, hoeft geen betoog. Daar waar Leuven en Hasselt een schepen voor Studentenzaken hebben, heeft de Brusselse student geen lokaal politiek aansprekingspunt. De hoge concentratie van hogeronderwijsinstellingen, die dan nog eens verspreid zijn over de negentien gemeenten, maakt het er niet makkelijker op. In het charter werd daarom gepleit om die bevoegdheid naar het overkoepelende niveau van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over te brengen.

“Zo’n proces vraagt natuurlijk tijd”, zegt Tom Demeyer, grote kracht van het studenteninitiatief

Ampe: “Als je van Brussel echt een studentenstad wil maken, moet je de bevoegdheid van het (Hoger) Onderwijs ook naar Brussel overhevelen.”

dat 3 Mei was. “Het charter kreeg ongezien veel media-aandacht, je merkte dat men echt werk wilde maken van Brussel als stad voor studenten. Eén jaar later leert de praktijk ons echter dat er niet veel gebeurd is. Let wel, één en ander is veranderd: zo werd Br(ik bijvoorbeeld boven de doopvont gehouden, maar aan de problemen rond veiligheid, studentenhuishuisvesting en de kwaliteit ervan, is niet veel verholpen. De uitdagingen voor de toekomst zijn legio. In het licht van de gemeenteraadsverkiezingen, kan dit nog interessant worden.”

Els Ampe, Brussels parlements- en gemeenteraadslid, wijst de gemeentes op hun verantwoordelijkheid: “De gemeenten nemen te weinig initiatief, hun impact op het studentenleven wordt onderschat. Denk maar aan zaken als nachtlawaai of huisvesting. Er zou veel meer overleg moeten zijn tussen de studenten en gemeenten. In de eerste plaats moeten de gemeenten natuurlijk met uitgestoken hand de student tegemoet komen. Het zou voor de studentengemeenschap meer voor de hand moeten liggen om naar het lokale gemeentehuis te gaan, dan bijvoorbeeld aan te kloppen bij het gewest.”

Kotenjacht

Misschien wel de grootste bekommernis is het gebrek aan kwalitatieve en kwantitatieve studentenhuishuisvesting. Enkel de VUB is al op zoek naar 700 woonheden, aan de ULB is het tekort nog duizelingwekkender: 5000 koten. Br(ik, de Brusselse organisatie die de Nederlandstalige kotenmarkt probeert te coördineren, moet over vijf jaar 1000 koten extra kunnen aanbieden. En dat met een budget van 1 miljoen euro per jaar.

De cijfers spreken voor zich: de onderwijsinstellingen en hun studenten hunkeren naar meer koten in de grootste studentenstad van het land (75.000 studenten, 10.000 meer dan in Gent). Ampe ziet opnieuw mogelijkheid op gemeentelijk vlak: “De druk op de huizenmarkt wordt alsnog groter, Brussel wordt internationaler en het aantal expats

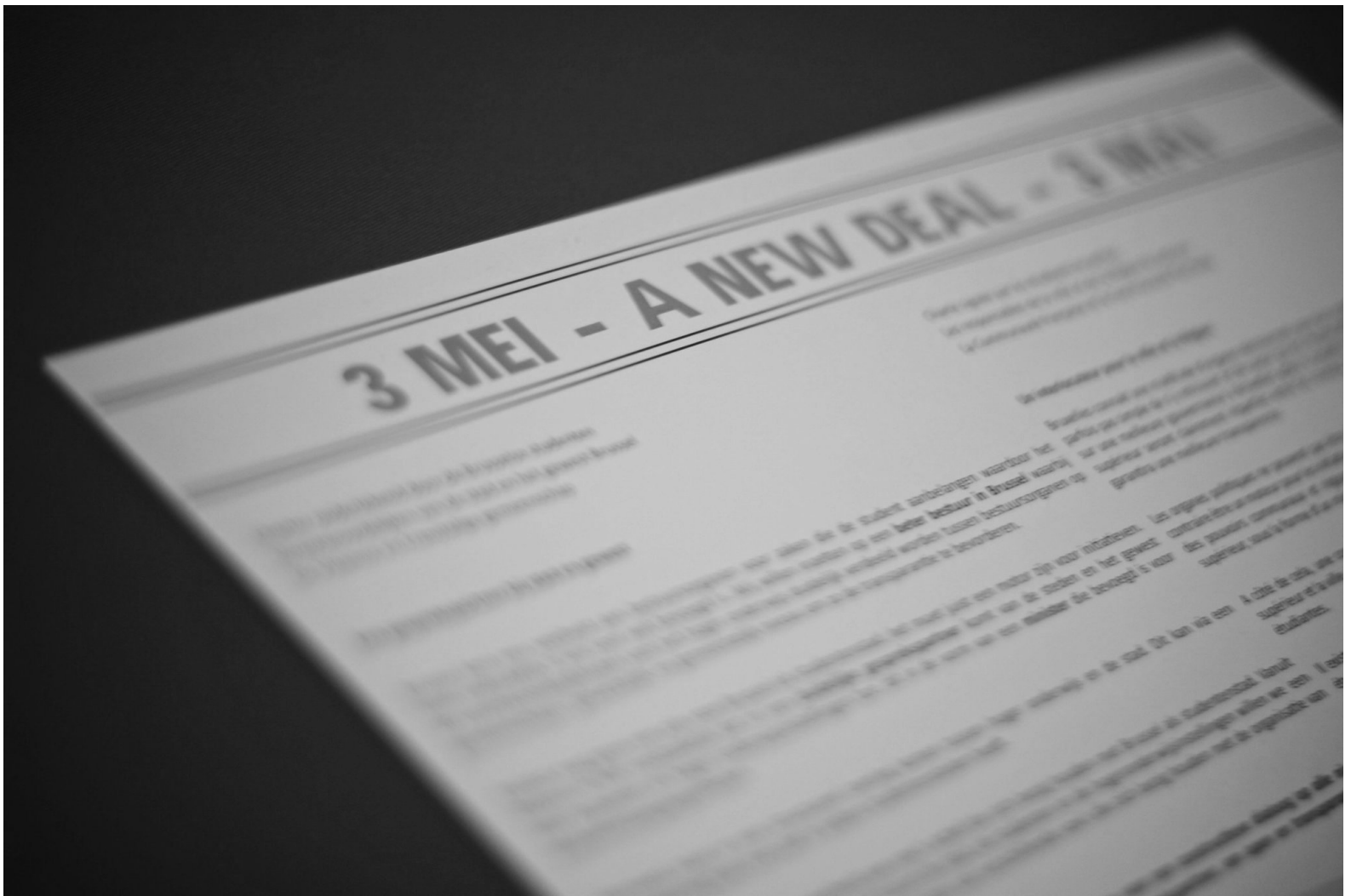
blijft stijgen. Gemeenten zouden dus ook meer inspanningen mogen doen om het aanbod aan studentenhuishuisvesting te vergroten. Dat zou bijvoorbeeld kunnen via de Grondregie (*staat in voor het administratieve en technische beheer van de onroerende goederen die eigendom zijn van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, verhuurt onder andere (sociale) woningen, nvdr.*)”

Voor Elke Roex, fractieleider voor de sp.a in het Brussels parlement, is het beleid rond studentenhuishuisvesting één van de tekenen aan de wand dat studentenaangelegenheden geen topprioriteit zijn voor het Gewest. “In politiek Brussel heeft men nog altijd niet begrepen dat Brussel als studentenstad echt een troef kan zijn. In Vlaanderen is er naast de algemene Wooncode ook het Kamerdecreet, waarin de noden van studentenkoten apart worden behandeld. In Brussel is er enkel de Huisvestingscode, zonder de specificiteit van studentenhuishuisvesting te erkennen. Het is echt te merken dat de wil rond coördinatie van studentenhuishuisvesting ontbreekt. Ik ben pleitbezorger van een algemeen kotenlabel, maar onder andere minister Doulkeridis (Ecolo, bevoegd voor Huisvesting) ziet dat niet zitten. Het is het typische verhaal: iedereen is bevoegd, maar niemand neemt zijn verantwoordelijkheid op.”

Met de MIVB op weg

Nog zo’n heet hangertje is de studentenmobiliteit, en meer bepaald de MIVB-abonnementen voor studenten. Het tarief bedroeg begin dit academiejaar 102 euro, meer dan het dubbele van de 45 euro van een jaar ervoor. Wat de prijs voor 2012-2013 wordt, is nog maar de vraag. Br(ik, dat het studentenvoordeel elk jaar moet vormgeven, is nog steeds in onderhandeling met de MIVB en laat op dit moment nog niet in zijn kaarten kijken.

“Mobiliteit is typisch zo’n bevoegdheid die Brussel wel in handen heeft, maar waar het weinig mee doet”, aldus Roex. “De MIVB kan perfect

prioriteit geven aan studenten. Wat de tarieven betreft, is er voor de plustwaalfjarigen een erg divers beleid: de Franstalige gemeenschap komt voor een deel tussen bij de abonnementen voor middelbare scholieren, terwijl de Vlaamse gemeenschap zich op studenten richt. De Brusselse regering en de MIVB zouden die voordeelabonnementen voor studenten zélf moeten instellen.”

Fuifzaal

De vraag voor een (betaalbare) feestzaal om onderdak te bieden aan studentenfuiven, was voor eerst een eis van de studenten van instellingen binnen de Vijfhoek. Waar VUB-studenten zich kunnen uitleven in de BSG-zaal, de Tent of de BOJ-zaal op Campus Jette, is het voor studenten van de HUB of de Erasmushogeschool minder evident om een geschikte locatie voor fuiven te vinden: de huurprijzen in het Brusselse centrum zijn vaak niet min.

De oplossing wordt gezocht bij een fuifzaal onder metrostation Anneessens. Dat plan zit al een tijdje in de pijplijn, maar lijkt de laatste maanden pas echt concreet te worden. De vzw Bravvo zal de uitbating alvast op zich nemen, maar daarmee zijn nog niet alle problemen van de baan. Gezien de

Roex: “Dat alle actoren eerst eens rond de tafel gaan zitten en een deftig beleid uitwerken. Daar zijn geen institutionele hervormingen voor nodig.”

ondergrondse zaal tot dusver nog geen aparte in- of uitgang heeft, zouden fuiven maar tot 1u kunnen doorgaan. Om 1u sluit de premetrohalte immers ook zijn deuren. Of er plannen zijn om in een extra toegang te voorzien, kon het kabinet van bevoegd minister Grouwels bevestigen noch ontkennen.

Studentenstad: ja/nee

Is Brussel, één jaar nadat talloze beleidsmakers A New Deal ondertekend hebben, dan eindelijk op weg om een goede studentenstad te worden? Ampe: “Als je van Brussel echt een studentenstad wil maken, moet je de bevoegdheid van het (Hooger) Onderwijs ook naar Brussel overhevelen. De Vlaamse gemeenschap, die nu bevoegd is voor Onderwijs, heeft niet altijd voldoende aandacht

aan Brussel. En dat merken we niet alleen aan de schaarser wordende financiering voor de voordeelabonnementen voor de studenten. Ofwel moet Vlaanderen meer investeren in Brussel, ofwel moet Brussel zelf bevoegd worden voor onderwijs.”

Elke Roex wil het Brussels gewest vooral in eigen boezem laten kijken: “Als Brussel zijn eigen studenten al niet verzorgt met de bevoegdheden die het nu heeft, dan lijkt me het voornaamste dat alle actoren om te beginnen eerst eens rond de tafel gaan zitten en een deftig beleid gaan uitwerken. Daar zijn geen institutionele hervormingen voor nodig.” ♦

Ruben Claesen

Het grote Br(ik)- interview

“We zijn een echte beweging aan het worden.”

Zou het de rode vloer zijn die het ‘m doet? Hoe het ook zij, de nieuwe, weidse werkplek van Br(ik aan de Bloemenstraat moet het besluit worden van Operatie Naambekendheid. De student in Brussel, huidig of toekomstig, heeft er een adres extra bij om zijn of haar hoofdstedelijke, studentgerelateerde besognes aan te kaarten. In het vakjargon heet zo iets een *service desk*. Het grijze-muis-imago waar Quartier Latin mee opgezadeld zat, lijkt in ieder geval definitief naar het verleden verwezen, een jonge en frisse organisatie is opgestaan. Aan tafel nemen plaats: Dirk Liebaers, nieuwbakken gedelegeerd bestuurder, en Kasper Demeulemeester, creative director, voor een gesprek over de drempels, mogelijkheden en uitdagingen die studeren in Brussel met zich meebrengt.

Eerst de rechtstreekse aanleiding voor ons interview: de aanstelling van Dirk Liebaers als hoofd van het dagelijks bestuur van Brussel & Ik. Voor Liebaers is Br(ik geen onbekende, gezien hij een lange periode bij de Studentenvoorzieningen van de Erasmushogeschool, associatiepartner van de VUB, achter de rug heeft, als algemeen coördinator. In die functie zetelde hij ook in de raad van bestuur van Quartier Latin en zag hij Br(ik vanaf de eerste rij geboren worden: “Ik heb zo kunnen vaststellen dat er toch wat moeilijkheden waren met de core business van het toenmalige Quartier Latin, de studentenhuysvesting. De investering in het internationale studentenhotel BISC, dat tegenwoordig Van Orley heet, is financieel loodzwaar geweest, we dragen dat nog altijd met ons mee. Mijn voorganger, Lieven Boelaert, en het management van toen hebben zo goed mogelijk onderhandeld met de voormalige eigenaar om het onderste uit de kan te halen, maar het exploitatieverlies is natuurlijk niet zomaar weg te toveren.”

Liebaers zal echter niet de man van de radicale koerswijzigingen worden. “De juiste koers is immers al uitgezet door personen als Boelaert en Demeulemeester (*kijkt goedkeurend naar zijn jonge collega*). Ik ben wel niet de man van het voorplan, maar richt me eerder op de financieel-administratieve kant van de organisatie. Dat heb ik meteen bij mijn aanstelling duidelijk gemaakt: met een miljoenenbudget als het onze mag daar wel wat meer aandacht aan gegeven worden.”

Troef of blinde vlek?

Brussel is Vlaanderens grootste studentenstad.

Het wordt zo stilletjes aan een mantra, maar er kan niet genoeg op gehamerd worden, zo zegt Demeulemeester. “Nu moeten mensen nog beginnen te percipiëren dat het goed studeren is in Brussel. Of dat imago opgepoetst moet worden? Het is altijd interessant om vast te stellen dat Vlaamse Brusselaars het beeld dat Vlamingen van de stad hebben, negatiever inschatten dan het in de werkelijkheid is. Wij merken alvast niet zozeer negativisme, maar onwetendheid. Onze *Openkottagen* zijn het beste voorbeeld: na een halfuur wandelen door de stad hebben die onzekerheden plaatsgemaakt voor verwachtingen en ideeën. Wij proberen drempels te verlagen. Voor de duidelijkheid: dat doe je niet door te zeggen dat Brussel als Leuven is. Ten eerste is dat niet waar, en ten tweede komt een student daarvoor niet naar Brussel.”

Het Vlaamse onderwijslandschap indachtig, is Br(ik op meer dan één vlak iets unieks. Het is een samenwerking van instellingen over de associatiegrenzen, de *onderwijszuilen*, heen. “Die samenwerking is een enorme troef”, onderlijnt Demeulemeester het belang. “De instellingen halen een versterkende kracht uit Br(ik en Br(ik kan die krachten ook nog eens samenbundelen.” Het levert een concurrentievoordeel op ten opzichte van de andere studentensteden, waar enkel de instellingen voor de campagne instaan. De Brusselse instellingen voelen met de aantrekkingskracht die van Br(ik uitgaat, een duwtje in de rug in een tijd van woekerende marketingoorlog. “Antwerpen heeft met *Antwerpen Studentenstad* nochtans iets soortgelijks, maar dat is een stadsdienst. Daar vergelijken we ons niet mee”, zegt Demeulemeester.

In Franstalig Brussel vergelijkt men zich maar al

te graag met Br(ik, of beter, kijkt men er met bewonderende ogen naar. Niet vreemd, gezien de situatie daar nog net dat beetje moeilijker is: met meer dan tien Franstalige hogeronderwijsinstellingen in Brussel – de ene al wat groter dan de andere – is samenwerking sowieso een voordeel voor een voorziening als huysvesting, maar blijkt het o zo moeilijk realiseerbaar. “Het water tussen hen is al minder diep dan pakweg twee jaar geleden, maar er is nog heel wat werk aan de winkel”, zegt Demeulemeester. Hoe dan ook, ze zien in dat samenwerking met elkaar en met ons, over de

taalgrens heen, essentieel is om kwaliteitsvolle huisvesting aan te bieden.”

Koten, koten en nog eens koten

Grootste uitdaging voor Br(ik is studentenhuisvesting. Over vijf jaar moet het voorzien in 1000 extra koten. Br(ik krijgt jaarlijks 2,268 miljoen euro werkingssubsidie van de Vlaamse Overheid. Eén miljoen daarvan is exclusief gereserveerd voor studentenhuisvesting. Vergeleken met het budget waarmee Quartier Latin het moest zien te rooien

(220.000 euro), is dat een fikse stijging. “Dat verhaal heeft nog een staartje, maar daar kom ik straks nog op terug”, vertrouwt Liebaers toe. “Grond van de zaak is dat we creatief moeten zijn om die doelstelling te halen. Als je, grof geschat, 50.000 euro nodig hebt om één extra kot te bouwen, dan heb je er over vijf jaar geen duizend, maar honderd gebouwd. Dat gaat dus niet. We werken aan een formule, een samenwerking met de privé, om die kosten te delen.”

Zijn zulke publiek-private samenwerkingen wel

een goed idee? “Ik ben er zelf geen voorstander van”, gaat Liebaers verder, “want er is vaak één partij die wint, de privépartner. Je moet er waakzaam mee omspringen om het evenwicht tussen privé en publiek belang te bewaren. We streven sowieso naar een volledig medezeggenschap. Bedoeling is dat we gaan investeren in een vehikel, waarin de partner op zijn beurt ook tussenkomt. De verhouding is uiteraard belangrijk. Als die bijvoorbeeld 1/19 is, heb je als kleine garnaal niks te zeggen. Hou je het echter op 1/3 à 4, dan is er veel meer mogelijk. We staan op het me- ▶

dezeggenenschap, dat voor ons kwaliteitsvolle en betaalbare koten betekent. De uit te schrijven aanbesteding staat alvast in de steigers.”

De kotenmissie van Br(ik zal zich vooral op het Brusselse hart, de Vijfhoek, toespitsen. Het binnen de stedelijke lijntjes kleuren is wel veel minder aanwezig dan vroeger, maar dat komt ook door de evolutie in de organisatie, weet Demeulemeester. “Toen Quartier Latin in 1998 opgericht werd, was het de bedoeling om een heuse studentenwijk in de Vijfhoek te creëren. Onze activiteiten waren dus nogal gebonden aan de grenzen van het stadscentrum. Na verloop van tijd hebben we echter gemerkt dat de studentenactiviteit zich niet door die grenzen laat binden. We hebben onze radar uitgebreid, wat we onlangs in de raad van bestuur van Br(ik ook nog eens expliciet bevestigd hebben: onze activiteiten zullen zich verspreiden tot buiten de Vijfhoek. Wat huisvesting betreft, gaan we natuurlijk niet concurreren met de instellingen, maar net complementair werken, het aanbod uitbreiden.”

Daar waar de oplossingen voor het algemene ko-

tenprobleem al niet met trossen aan de bomen hangen, is internationale studentenhuysvesting een nog nijpender en specifiekere kwestie. Het al eerder aangehaalde Van Orleygebouw, dat per jaar aan 250 internationale studenten onderdak biedt, is verreweg het grootste project. Nu *internationalisering* al een tijdje het codewoord is bij (Brusselse) hogeronderwijsinstellingen, is er nood aan dito voorzieningen. En koten voor internationale studenten, dat is nog net dat tikje verschillend van standaardkoten door de kortetermijncontracten en het groter risico op leegstand dat er het gevolg van is.

“Br(ik kan natuurlijk niet alle studenten een kot garanderen”, verduidelijkt Demeulemeester: “We zullen zelf steeds maar 10 à 15 procent van de markt zelf invullen. Verder bestaat onze taak dan in het ondersteunen en stimuleren van initiatief van particuliere kotbazen. We overtuigen hen van het nut en de meerwaarde van koten voor internationale studenten. De vraag is groot: wanneer een student zijn contract bijvoorbeeld al na een half jaar opzegt, loont het de moeite om die kamer opnieuw aan te bieden. Er zal sowieso een buiten-

landse student geïnteresseerd zijn en bovendien is de mix die je krijgt, de moeite waard.”

Brik op de maag

Actieplan nummer twee is, na huisvesting, de MIVB-abonnementen voor studenten. De actie werd in 2003 op touw gezet onder de noemer *Verover Brussel* en had toen nog een apart budget, vandaag is dat geïntegreerd in de werkingskosten van Br(ik. “Dat is het staartje waar ik op doelde”, pikt Liebaers gevat in. “Als je verplicht bent om één miljoen euro van je budget opzij te schuiven, dan houd je ruim een miljoen over. Maar je hebt natuurlijk ook nog onze werkingskosten en de promotie van Brussel als studentenstad. Als je dan overweegt dat het budget van Verover Brussel vroeger ook één miljoen euro bedroeg om een gelimiteerd aantal abonnementen opzij te zetten voor studenten, dan zit je met een probleem.”

Demeulemeester stemt in: “Het klopt wat Dirk zegt. We moeten dan ook naar een ander model van financiering van die abonnementen. Het ge-

west is alvast aan het spreken met de Franstalige gemeenschap om die financiering zelf op te nemen. We hebben er altijd voor gepleit dat het gewest de studenten in Brussel zou ondersteunen wat mobiliteit betreft. Ook aan Vlaamse kant zijn er nu soortgelijke gesprekken aan de gang. We kunnen niet om het feit heen dat het initiële doel – studenten met de stad verbinden – verworpen is tot een voorzienende mobiliteitsactie. Het culturele concept en de voorzienende uitvoering passen niet bij elkaar. Die ‘voorzienende’ functie zou het gewest voor zijn rekening kunnen nemen. Let op, die mobiliteitsvoorziening moet zeker blijven bestaan, maar het is de vraag of het onder de paraplu van Br(ik) verdergezet moet worden. Ons budget is immers beperkt.”

Hoeveel de abonnementen volgend academiejaar gaan kosten, is nog niet zeker. Zoals elk jaar onderhandelt Br(ik) met de MIVB om te kijken wat er met het beschikbare budget mogelijk is. Lieven Boelaert liet in februari nog uitschijnen dat men zijn budgettaire pijlen op generatiestudenten zou richten. Klopt dat? “Dat is één van de pistes”, aldus Demeulemeester, “maar zeker geen uitgemakte zaak.” De kans dat de prijs volgend jaar stijgt, is reëel? “Dat is echt allemaal onzeker. Het staat zeker niet vast.”

De student telt

Op 3 mei 2011 tekenden heel wat beleidsmakers, instellingen en andere onderwijsbevoegde instanties het charter *Brussel 2.0 – A New Deal*, een initiatief op poten gezet door studenten om van Brussel een meer studentgerichte stad te maken. “3 Mei was fantastisch”, volgens Demeulemeester, “ook omdat de studenten zelf naar buiten traden met een aantal bezorgdheden waar wij als overlegplatform al lang aan werkten. Blijkbaar zaten we toen al op dezelfde golflengte. Eén van de eisen, meer overleg, bestaat momenteel. In de Klankbordgroep voor Hoger Onderwijs komen driemaal per jaar alle Nederlandstalige instellingen en politici die zich voor Brussel engageren samen, over de grenzen van partijen en associaties heen. Ook daar brengen wij naar voor wat we belangrijk achten. Iedereen aan die tafel wil met gemeenschappelijke krachten iets voor de studenten betekenen.”

Br(ik), dat op 3 Mei nog officieel aan de pers voorgesteld moest worden, was zelf inderdaad een aandachtig toeschouwer. Niet in het minst omdat het zelf een scharniergewricht in het charter was: toen al zat studentenvertegenwoordiging in de nieuwe organisatie in de pijplijn. Meer dan een jaar later is die vertegenwoordiging ook in de statuten opgenomen, maar blijft het wachten op de invulling

ervan. “Onze volgende algemene vergadering is op 31 mei”, zegt Liebaers. “We hopen dan eindelijk het document met de handtekeningen van de vier studentenraden te krijgen. Op dit moment ontbreekt er één. De bal ligt in het kamp van de studenten, want we hebben het zo geregeld dat de verschillende studentenraden zelf hun vertegenwoordiging kunnen regelen. Wij vragen enkel dat document met de vier handtekeningen.”

Demeulemeester nuanceert: “Begrijp het niet verkeerd, alsof er bij de studenten geen positief gevoel zou heersen als het over de vertegenwoordiging binnen Br(ik) gaat. Er zijn al contacten geweest en volgens mij heerst er toch een groot enthousiasme. De verworvenheid die de studentenvertegenwoordiging is, kan niet genoeg onderstreept worden: het is het sluitstuk van de transformatie van Quartier Latin naar Br(ik), studenten kunnen zelf mee aan het stuur zitten van de vzw bij uitstek die het hoger onderwijs in Brussel op de kaart moet zetten. Br(ik) is een echte beweging aan het worden, meer dan louter een service desk, dat voel je. Mensen voelen dat Br(ik) meer is dan een promotiemachine.” ♦

*Tekst: Ruben Claesen
Foto's: Sarah Hamdi*

Brussel Studentenstad

ARCHIPEL

Over het belang van de MIVB-studentenabonnements

Er doen al geruime tijd onheilspellende geruchten de ronde over het goedkope MIVB-abonnement voor studenten. Na de prijsverhoging dit academiejaar van 45 naar 102 euro is de toekomst van de actie die (Nederlandstalige) studenten aan gereduceerd tarief een MIVB-abonnement moet bezorgen, opnieuw onzeker.

Eerst een beetje geschiedenis. In het academiejaar 2003-2004 startte de Vlaamse Overheid de actie *Verover Brussel*, waarvan Quartier Latin de bevoegdheden en het budget beheerde. Deze actie had als doel de Brusselse student de stad te laten 'verkennen' en Brussel als studentenstad in de kijker te plaatsen. In het eerste jaar waren er 4000 goedkope MIVB-abonnementen beschikbaar aan de prijs van 25 euro. Het initiatief bleek zeer succesvol en de jaren erna groeide de actie. Met het stijgen van het aantal abonnementen, steeg ook de prijs: in 2008 kostte het abonnement 45 euro en dit academiejaar moesten de studenten al 102 euro neerleggen.

Om de gunstige prijs voor studenten met de MIVB overeen te komen onderhandelde het vroegere Quartier Latin tot 2010 met de vervoersmaatschappij. In 2011 werden de middelen voor de *Verover Brussel*-actie bij Vlophob, het *Vlaams Overlegplatform voor Hoger Onderwijs in Brussel*, ondergebracht. De subsidie die de Vlaamse Gemeenschap voorzag verminderde van 1.048.000 euro naar 640.000 euro. Deze subsidieverlaging dreef op zijn beurt de prijs van het studentenabonnement op naar de huidige 102 euro, zo werd de prijs voor Franstalige en Nederlandstalige studenten gelijkgetrokken. Aan Franstalige kant kijkt men voor volgend jaar echter al naar een kostprijs van 204 euro. De Franstalige Gemeenschap heeft de verantwoordelijkheid voor de voordeelabonnementen naar het Brussels Gewest overgeheveld, en deze besloot dat er geen geld voor was. Tenzij het abonnement wegvalt of er een drastische prijsverhoging aan zit te komen, lijkt de gelijkstelling van de tarieven voor Nederlands- en Franstalige studenten dus van korte duur te zijn geweest.

Anno 2012

Inmiddels zijn Quartier Latin en Vlophob ge-

fuseerd tot één vzw: Br(ik). Deze vzw houdt zich bezig met de studentenhuisvesting en de promotie van Brussel als studentenstad. Tevens zal Br(ik) voor het volgend jaar de onderhandelingen over de abonnementen moeten voeren met de MIVB. Het is niet duidelijk over welke boeg Br(ik) het zal gooien en de kans bestaat dat het abonnement voor studenten zoals we dat kennen zal verdwijnen. Door de verlaging van de subsidie voor de abonnementen wordt de nadruk meer gelegd op huisvesting. Br(ik) heeft al een zware kluit aan het huisvestingsbeleid en niet genoeg budget om alles te kunnen doen. Er zal dus een keus gemaakt moeten worden en het mobiliteitsaspect lijkt minder belangrijk te zijn op beleidsniveau.

Dat huisvesting een belangrijk beleidspunt is, betwist niemand. Het doet wel de wenkbrauwen fronsen dat er zo sterk wordt ingezet op de promotie van Brussel als studentenstad, zonder een evenredige focus op mobiliteit. Rond de campus van de VUB moeten ook de studenten van de ULB nog onderdak vinden, alsook studenten aan verscheidene richtingen van de Erasmushogeschool Brussel. Dat er dus ook studenten een kot zullen moeten zoeken verder van de campus, lijkt een gegeven. Als de abonnementen wegvallen, zal dit een serieuze opdoffer zijn voor de aantrekkelijkheid van Brussel als studentenstad, vergeleken met kleinere steden als Leuven en Gent. Het Villo-project mag dan wel een succes zijn, de kans dat de VUB-student elke dag op de fiets de weg van de benedenstad naar de campus zal afleggen, is een pak kleiner.

Alle Brusselse hogescholen en universiteiten kampen op de één of andere manier wel met problemen rond huisvesting. De bereidheid om nieuwe studentenkoten te realiseren is zowel bij de instellingen als de Brusselse regering groot. Mobiliteit verwaarlozen, terwijl de twee thema's niet los van elkaar gezien kunnen worden, zou onaanvaardbaar moeten zijn voor elke student. Koten voorzien enkel op wandelafstand van de eigen instelling is in de praktijk onuitvoerbaar. De eerste zorg van studenten is trouwens het vinden van een kot. De locatie van betreffend kot doet beïnvloedend minder ter zake, zeker op een kotenmarkt met een tekort.

Brussel als studentenstad zal zonder een degelijk mobiliteitsbeleid verworden tot een holle slogan. Het woord studentenstad is dan alvast niet meer op zijn plaats maar misschien doet 'Brussel studentenarchipel' het ook niet slecht in de promotiecampagne. Studenten op eilandjes verspreid over de stad. Alle bibliotheken, musea en politieke instellingen die Brussel een uniek voordeel bieden als studentenstad zijn nauwelijks nog van belang voor de student als die er maar moeilijk geraakt. Door mobiliteit te verwaarlozen wordt het kind met het badwater weggegooid. Zij die denken dat de student wel geld opzij kan zetten voor zijn mobiliteit, negeert de cijfers die uitwijzen dat vele studenten zich enkel aan het openbaar vervoer wagen dankzij de voordeeltarieven die hen werden aangeboden.

Brussel fietst (niet)

Na de verhoging van de prijs voor de inmiddels niet meer *Bijna Gratis Abonnementen*, rezen er heel wat vragen in het Vlaams Parlement. Enkele parlementsleden vroegen zich, net als menig student, af waar die verhoging naar 102 euro opeens vandaan kwam. Karin Brouwers reageerde gelaten op deze vraag, gesteld door Lukas Van Der Taelen in het parlement. "Maar toch is het zo dat de prijs van het voordeelabonnement niet onoverkomelijk is. Dat komt neer op minder dan 10 euro per maand, en dat lijkt mij een haalbare kaart", aldus Brouwers op de vergadering van de Commissie voor Brussel en de Vlaamse rand van 25 januari 2012. Ook rector van de VUB, Paul de Knop, is een grote fan van het Villo-systeem en liet verstaan dat de student ook best zou kunnen fietsen. Het is zelfs goed mogelijk om naar het centrum van Brussel te wandelen vanaf de campus.

Natuurlijk is fietsen gezond en is het op zich toe te juichen, maar ook hier geldt dat Brussel niet Leuven of Gent is. Fietsen in Brussel voelt onveiliger aan dan elders, waarschijnlijk omdat het dat ook is. De fiets is een aanvulling op het openbaar vervoer maar zeker geen vervanging. Het is dan ook de vraag of de Belgische weegoden het toelaten dat de studenten met een kot in het centrum of verder dagelijks, gepakt en gezakt, de weg naar de campus nog zullen vinden. En dan hebben we

het nog niet eens gehad over studenten die vanwege hun studie genoodzaakt zijn om zowel in Etterbeek als Jette lessen te volgen. Een aanzienlijke afstand om te overbruggen zonder metro, tram of bus.

De problemen rond mobiliteit zijn legio, mede doordat huisvesting in Brussel een heikel thema blijft, ook voor studenten. Ook qua bevoegdheden is Brussel een geval apart. Zaken die in steden als Leuven, Gent en Antwerpen niet tot nauwelijks spelen zijn in Brussel een dagelijkse realiteit. In Leuven krijgt elke student een vervoersbewijs voor ritten binnen de ring, gesponsord door het stadsbestuur. In Brussel is dit niet zo evident, voor de studenten wordt de rode loper hier niet uitgerold. Een jaar geleden werd hier al op gewezen.

Toen maakten allerhande politici en verantwoordelijken grote beloftes met het ondertekenen van het 3 Mei-charter (*pagina 6, nvdv*), maar enige vooruitgang komt er op een slakkengangetje.

Dat de Franstalige Gemeenschap nu de verantwoordelijkheid voor het vervoer van hun studenten op het Brussels Gewest afschuift, doet denken dat we ons aan Vlaamse kant aan hetzelfde mogen verwachten. Brussel heeft al laten verstaan aan de Franstalige studenten dat er geen geld is, en zelfs mocht het budget er zijn, kunnen we evengoed twijfelen aan de politieke wil binnen het Brusselse gewest om een studentgericht beleid te voeren. Brussel mag dan wel de grootste studentenstad zijn, zoals in alle reclamecampag-

nes staat, de student moet vooral niet rekenen op het gewest voor ondersteuning. Momenteel is Brussel voor zijn bestuurders gewoon de grootste stad van België, met enkele toevallige studenten erbij geleverd.

Als er echter iemand zijn verantwoordelijkheid wil opnemen, roepen we hierbij op dat dit terstond gebeurt. Het lijkt in ieders voordeel om zo snel mogelijk een duidelijke regeling in te voeren, zodat de student op z'n minst weet waar zich aan te verwachten. Niets lijkt in deze materie een slechtere zaak dan een voortdurende onzekerheid.

*Tekst: Nathaniël Bovin en Stéphanie Romans
Foto: Sarah Hamdi*

EEN KWESTIE VAN ENERGIE

Vallen we zonder stroom?

Op dinsdag 24 april organiseerde studiekering Vrij Onderzoek een debat over de toekomst van kernenergie met Kathleen Van Brempt (Europees parlements lid), professor Kernenergie Gilbert Eggermont en Karel Derveaux (Ecopower). De sprekers gaven antwoord op enkele belangrijke vragen over een mogelijke kernuitstap. Hoe haalbaar is het om volledig over te schakelen op groene energie?

Kerncentrales zijn de werkpaarden onder de elektriciteitscentrales. België haalt 54% van zijn energie uit kerncentrales, in Frankrijk is het aandeel van kernenergie bijna 80%. Zelfs na een vernietigende natuurramp blijven dergelijke centrales nog jaren energie produceren. Helaas niet meer in de vorm van elektri-

citeit. Bovendien is kernenergie heel goedkoop. De kost van splijtstof is zeer laag voor de enorme hoeveelheid energie die men eruit kan halen. Wanneer de kost van de centrale boekhoudkundig is afgeschreven, produceren deze centrales dus zeer goedkope elektriciteit. Vooral dit laatste argument heeft overheden wereldwijd er toe aangezet om er een serieus aantal te bouwen. Bovendien ken-

nen kerncentrales een grote continuïteit. Ze zijn niet geschikt om vlug-vlug uit te schakelen of een piek in de vraagcurve op te vangen door even wat meer te produceren. Om die reden deed het goedkopere nachttarief zijn intrede. Het moest gezinnen en bedrijven aanzetten om 's nachts evenveel elektriciteit te verbruiken als overdag. Een maatregel helemaal op maat van de

kerncentrales die 's nachts hun energie door de koeltorens moesten kwijtspelen in de vorm van warmte omdat er geen afname van elektriciteit was.

De groeiende populariteit van hernieuwbare energie, een handvol ongelukken de afgelopen vijftig jaar en de problematiek van afvalopslag hebben geleid tot de planning van de kernuitstap. Aangezien kerncentrales moeite hebben om het ritme van dag en nacht te volgen, zijn ze zeker niet geschikt om een moment van windstilte of zware bewolking op te vangen. We moeten dus ernstig nadenken over de organisatie van een kernuitstap. Bouwen we jaren op voorhand werkloze windturbines tot we er genoeg hebben om een kerncentrale te sluiten of opteren we voor gascentrales die bijvoorbeeld periodes van windstilte zeer snel kunnen opvangen? Wat we zeker niet mogen doen is wachten op de dag waarop de wet ons voorschrijft de kerncentrales te sluiten, want dan vallen we effectief zonder stroom.

Haalbaarheid

We hoeven slechts een minieme fractie van de zon die de aarde bereikt, en de wind die er waait, om te zetten in elektriciteit om onze volledige energiebehoefte te dekken. De kennis en de middelen zijn zeker beschikbaar. Een windmolen bouwen is bijvoorbeeld veel goedkoper dan een bank redden.

Mensen vinden vaak dat de prioriteiten in tijden van crisis ergens anders zouden moeten liggen dan bij de kernuitstap. Nu, investeren in hernieuwbare energie is echter zeer verstandig. Bondskanselier Merkel maakt in Duitsland werk van een groene economie, ze speelt daarmee een voortrekkersrol in Europa. Een groene economie kan jobs creëren en tegelijk lage energieprijzen verzekeren.

Hernieuwbare energie is dus zeker realistisch, maar dan moeten we over de landsgrenzen heen durven kijken. Hier in België is het lokaal wel al eens windstil maar dat is nooit in heel Europa het geval. We hebben dus nood aan een slim netwerk. Maar ook de wetgeving moet veel soepeler. We gaan er te snel van uit dat windmolens aan de kust moeten staan. Ook in landelijk gebied en langs kanalen zouden echter meer bouwvergunningen moeten worden afgeleverd.

Er gaan ook stemmen op om de meeste zonne-energie te produceren in Noord-Afrika en deze daarna te transporteren naar minder zonnige gebieden zoals België. Om een dergelijke investering rendabel te maken is een periode van twintig jaar van politieke stabiliteit nodig. Tot voor de Arabische lente leek dit heel realistisch. Nu beseffen we dat we moeten nadenken over de manier waarop we een dergelijk project zouden kunnen realiseren. We moeten voorkomen dat de investering na enkele jaren wordt kapotgeschooten. Het zou verstandig zijn om te opteren voor een coöperatiemodel waarbij niet alle winst naar de investeerder gaat.

We moeten ook verder kijken dan louter de elektriciteitsproductie. Het is ook belangrijk om erop toe te zien dat er zo min mogelijk energie verspild wordt. Klassiek gaat tot wel 75% van de vrijgekomen energie verloren in de koeltorens. De warmte die door de koeltorens verloren gaat, kan echter ook gebruikt worden om een stadsverwarming aan te leggen, wat in enkele steden dan ook reeds gebeurt om de overschotten aan warmte effectief te benutten. Maar ook veel industriële processen vragen heel wat warmte. Deze zouden de warmte-overschotten van een kleine gascentrale kunnen benutten. Kortom: we moeten evolueren in het omgaan met energie. Als we vrezen dat hernieuwbare energie niet voor continue productie kan zorgen zoals kernenergie dat wel kan, laten we dan nadenken over getijden-energie. Dat het elke dag eb en vloed wordt en dit nog jaren zo zal blijven, daar twijfelt niemand aan. Ook geothermische energie is haalbaar gebleken in België. Samengevat, decentrale productie is een goed idee aangezien je warm water niet over grote afstanden kan transporteren

En als het niet waait?

Er zijn zeven kerncentrales in België, vier in Doel en drie in Tihange. Er zijn echter twintig reactoren op honderd kilometer van Brussel. Hiermee is België het dichtst bevolkte gebied ter wereld waar zo veel kernenergie wordt geproduceerd. De twee oudste centrales zijn Doel I en II. Als we deze twee centrales onmiddellijk sluiten, kunnen we de vraag naar stroom meestal wel aan met wat we nu gerealiseerd hebben aan hernieuwbare energie. Er zullen echter af en toe momenten zijn met dalen in de hernieuwbare energieproductie, bijvoorbeeld 's nachts. Om deze dalen op te vangen zouden er tijdelijke maatregelen genomen moeten worden om die momenten op te

vangen. Dit zou kunnen door het importeren van energie. Zonder nadelen is dit echter niet. Stel dat we dat importeren uit Frankrijk, dan zijn we opnieuw kernenergie aan het verbruiken. In het post-kernenergie-tijdperk is het taboe om energie te verspillen op om het even welk moment. In dit geval is het onethisch om het nachttarief te blijven hanteren.

Ook gascentrales kunnen tijdelijk dalen in de energieproductie opvangen. Ze kunnen heel snel worden opgestart en zijn dus uitermate geschikt om het aanbod te ondersteunen tijdens een windstil moment. Gascentrales zijn dus ook uitermate geschikt om de kernuitstap te ondersteunen en te versnellen. Steenkoolcentrales kunnen deze rol ook heel goed vervullen. Hiervoor is het publiek echter niet te vinden. Omdat deze heel vervuilend overkomen en dat terwijl ze evenveel CO₂ uitstoten als een gascentrale.

Een klein deel van het gas kan gewonnen worden uit biomassa. Dit zou op termijn het enige gas mogen zijn dat we nog verbruiken. Het meeste gas wordt van onder de grond gehaald. Daarom lijkt het logisch om retourleidingen aan te leggen en het CO₂ terug in de grond te stoppen om zo geen broeikasgassen meer uit te stoten.

Het kan goedkoper

De hervormingen op de Europese energiemarkt hebben ervoor gezorgd dat Electrabel woekerwinsten kon maken op kernenergie. Dit maakt onze energiefactuur een pak duurder dan in onze buurlanden. Helaas is liberalisering een onomkeerbaar proces en is het in ons land niet helemaal goed verlopen. De vele vet betaalde politieke mandaten in de raden van bestuur van de energiebedrijven drijven bij ons de kost nodeloos de hoogte in.

Ook de subsidieregeling voor de installatie van zonnepanelen is niet optimaal geweest. Om te profiteren van groene stroom moest je al een eigen huis bezitten. Huurders konden niet meegenieten van de voordelen terwijl deze mensen juist het meest gebaat zouden zijn bij een nulfactuur. Het enige positieve aan de zaak is dat het mensen heeft doen inzien dat groene stroom echt kan werken en nog voordelig is ook. ♦

Manly Callewaert

Honderd jaar stedenbouw in Brussel 1910-2010

Verleden en toekomst: verzoenbaar of tegenpolen?

Tot en met 17 mei kan je in het CIVA (Centre International pour la Ville, L'architecture et le Paysage) terecht voor een overzichtstentoonstelling van de stedenbouw in Brussel. Met een chronologische opzet pogen ze de bezoekers wegwijs te maken in het turbulente bouwkundig verleden van onze hoofdstad. Talloze grootse ontwerpen, vaak niet meer dan architecturale hersenspinsels, en gerealiseerde projecten als het Rijksadministratieve Centrum tot de Noordwijk en het Zuidstation komen aan bod. Tekeningen, maquettes en foto's werden van onder het stof van de Archives d'Architecture Moderne gehaald.

De expositie wekt in eerste instantie dankbaarheid op voor het hedendaagse beleid inzake monumentenzorg en erfgoedbeheer. De tentoonstelling

slaat de nagel op de kop en moet in zijn geheel dienen als verklaring voor de term *Brusselering*, de systematische vernieling van een stad in vredes-tijd. In de honderdjarige tijdsperiode was de toepassing van deze term eerder regel dan uitzondering. Kijk maar naar de tabula rasa die men maakte van de eens zo volkse Noordwijk. 12.000 mensen werden ervoor onteigend. Een gebied ter grote van de hedendaagse Marollen ging er tegen de vlakte in naam van de vooruitgang, maar bovenal, in naam van Paul Vanden Boeynants, in het Brusselse beter bekend als *Polle Panch*. Een ander tref-fend voorbeeld is de kaalslag die werd aangericht voor de aanleg van de noord-zuidverbinding, die Brussel ettelijke jaren na de bouw zou achterla-ten als één gigantische bouwput. *Vergeten Straat* van Louis Paul Boon handelt over deze ravage waarvoor men vooral armoedige volkswijken met de grond gelijk maakte.

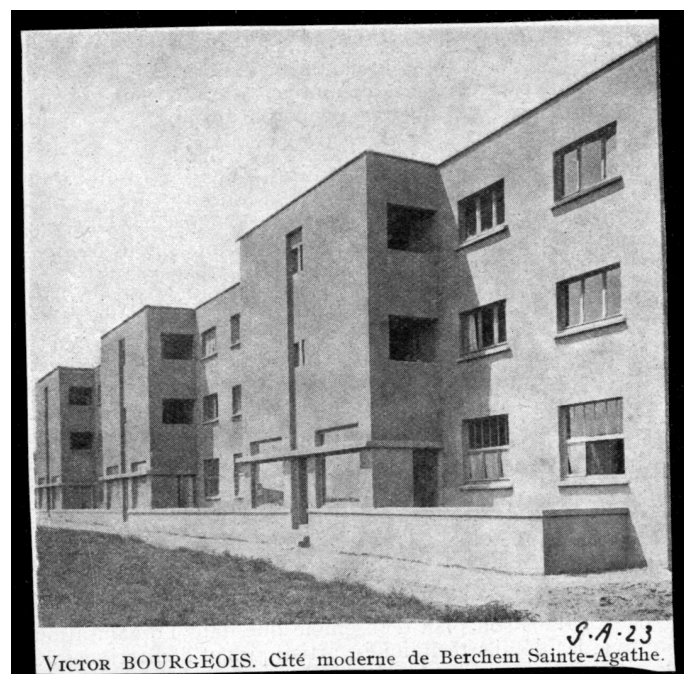
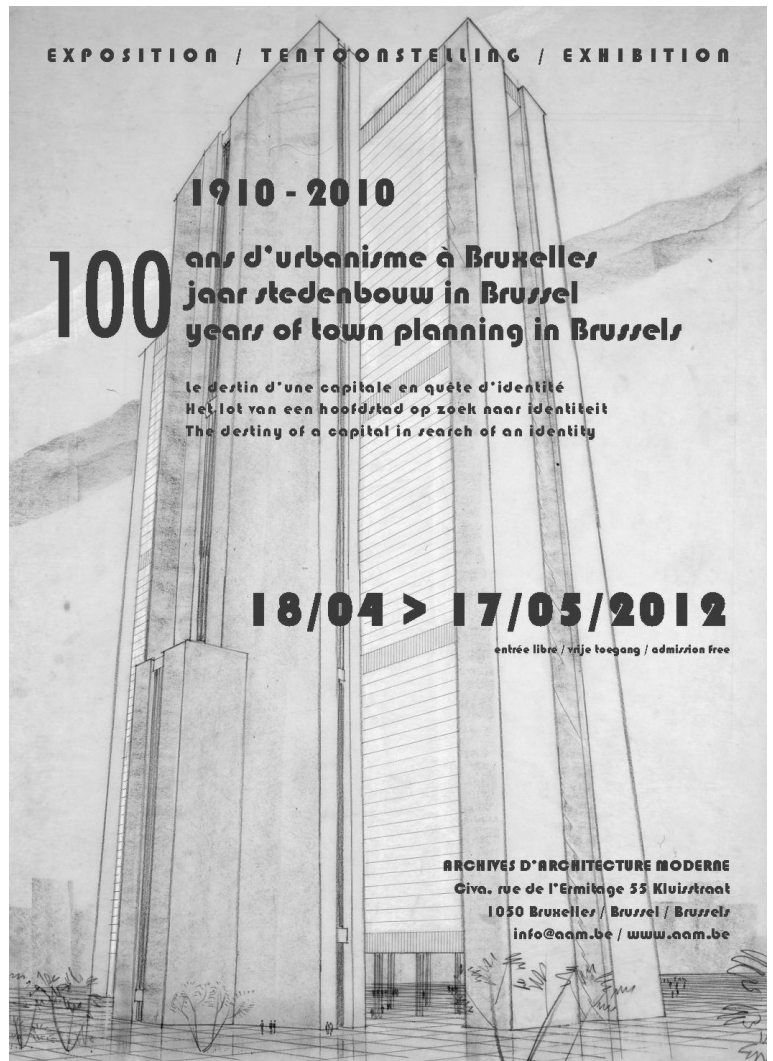
Een gebied ter grote van de hedendaagse Marollen ging er tegen de vlakte in naam van de vooruitgang, maar bovenal, in naam van Paul Vanden Boeynants, in het Brusselse beter bekend als *Polle Panch*.

Naast verwoesting, vormen *bedrijvigheid* en *creativiteit* andere code-woorden voor de bouwwoede in Brussel. De vijf wereldtentoonstellingen die er werden georganiseerd brachten behalve vernieling ook innovatie en vaak gedurfde en befaamde ontwerpen met zich mee. Denk maar aan het Atomium, heden ten dage verheven tot een ware *landmark*. Brussel werd ook uitgebreid met het concept van tuinwijken, aanvankelijk een Britse uitvinding waarbij sociale woningen rondom parken werden gebouwd en waar veel aandacht werd besteed aan de sociale aspecten van wonen in de stad. Bekende voorbeelden hiervan zijn onder andere de *Cité Moderne* van Victor Bourgeois en *Kapelleveld* van Louis van der Swaelmen. Vandaag de dag hebben deze buurten eerder een negatieve connotatie, maar ooit waren het prestigieuze sociale laboratoria voor de toekomst.

Naast mistroostige en betreurenswaardige architectuur kan men ook verschillende projecten (her)ontdekken die de Brusselaar en de dagelijkse bezoekers als vanzelfsprekend nemen. Blikvangers van de expositie zijn maquettes en tekeningen van Renaat Braem voor de bouw van het rectoraatsgebouw van de VUB, het Flageygebouw van Joseph Diongre en het Centraal Station van Victor Horta. Het in de vergetelheid geraakte vernieuwingsplan van Renaat Braem voor dit station kan men eveneens bewonderen in het CIVA.

Honderd jaar stedenbouw in Brussel werpt eveneens een korte blik op de toekomst. De ontwerpen voor toekomstige projecten voor het Zuidstation en de Wetstraat worden er voorgesteld. De toekomst van Brussel ziet er echter allerminst rooskleurig uit. Het wettelijke en geografische keurslijf waarin de hoofdstad gevangen zit, heeft beleidsmakers er toe aangezet om steeds meer te bouwen in de hoogte, niet zelden met een onverschillige houding ten opzichte van de oorspronkelijke bebouwing. De bevolkingsdruk en de te verwachten exponentiële bevolkingstoename leidde reeds tot gewaagde ontwerpen, zoals de geplande verbreding van de Noord-Zuidas, die ongetwijfeld herinneringen zal doen oproepen aan andere dergelijke ondernemingen. ⚡

Sarah Fellahi en Joren Janssens

Amper Belgen, Sire, en nauwelijks burgers

BRUSSEL BOOMT

Binnen de 25 jaar tijd zou het Brusselse bevolkingsbestand, met de huidige groeiratio, wel eens kunnen verdubbelen. Optimistische schattingen of onheilsvoorspellingen van demograaf Patrick Deboosere (VUB), afhankelijk van uw standpunt. Een heuse bevolkingsexplosie die al wel een tijd wordt aangekondigd, maar kijkende naar het publieke debat niet altijd even serieus wordt genomen. Dit ondanks het feit dat Brussel nu al kampt met problemen op het vlak van huisvesting, scholing en werk. Dat Brussel nog altijd over een door de grondwet vastgelegde stadsomwalling beschikt, is hier natuurlijk niet vreemd aan.

Gelukkig loopt het volgens sommigen nog wel los. De huisvestingsproblematiek werd wel door diezelfde Deboosere onderkend, door te wijzen op het feit dat het inwonersaantal vroeger in vele gemeenten hoger lag, en dat er dus nog 'rek' zat in het Brussels woningbestand. Slechts 9 van de 19 gemeenten hebben momenteel meer inwoners dan tijdens het vorige hoogtepunt in 1968. In *Brussel Deze Week* worden de voorbeelden Brussel Stad (215.000 in 1923, tegenover 163.000 heden ten dage) en Sint-Joost-ten-Node (27.000 nu, maar liefst 34.000 in 1907) geciteerd, gemeenten met nu minder inwoners dan in de vroege 20ste eeuw. Vreemd, kan men dan denken, want Brussel Stads bewoonbaar oppervlakte is er met de laatste 50 jaar toch niet erg op vooruit gegaan. Ook Sint-Joost-ten-Node is niet meer de wijk die ze was, een aanzienbaar onderdeel van de oppervlakte wordt momenteel ingepalmd door enkele architecturale parels; de staal- en glasmonolieten waarin het kloppende bureaucratische hart van de Vlaamse Regering onderdak vindt. Een regering die in 1907 geen deel uitmaakte van het Brussels stedelijke weefsel, of het Belgische politieke landschap *tout court*. Vanden Boeynants had op dat moment ook nog niet half de Noordwijk platgegooid. Het is natuurlijk gemakkelijk om door de architecturale erfenis van VDB heen te kijken, ze is immers voornamelijk van glas.

Onthoud u echter dat er een schimmige rek op het woningbestand zit, al vertaalt deze zich schijnbaar niet in een overaanbod aan betaalbaar wonen voor de minder kapitaalkrachtige Brusselaar. In tegendeel, Brussel is eindelijk in de voetsporen van het bejubelde New York City aan het treden, en volop de gentrificatiekaart aan het spelen. Traditioneel betaalbare wijken als Sint-Gillis of Matongé veranderen mondjesmaat van uitzicht. In plaats van dat Matongé zich richting Louiza zou uitbreiden, zien we meer en meer dat Louiza de Matongéwijk inpalmt. De recente overwinning van François Hollande in de Franse presidentsverkiezingen werd vergezeld van onheilstijdingen over Franse bourgeoisie met meer geld dan ze weg mee weten, die naarstig naar een stekje in de hogere echelons van de Brusselse huizenmarkt aan het zoeken was. Slecht nieuws voor ons: na overgewaardeerde Franse bureaus, krijgen we er ook nog eens een overwaardering van de huurprijzen in de wijk bij.

In het Brusselse vraagt men zich onderwijl luidop af of het Gewest de influx van inwoners nog aankan. Dat de Fransen af willen zakken, allemaal goed en wel, maar die andere gediversifieerde migratie zit sommigen toch wel hoog. Met problematieken als criminaliteit en integratie wordt weer duchtig gegooid. Zo wist MR-politicus Destexhe onlangs nog te verklaren dat hij zich na 10 uur 's avonds niet meer aan De Brouckère durfde te vertonen, en had einzelgänger Modrikamen het over de nood om een populistische partij aan de conversatie toe te voegen. Het debat is dus ook bij onze Franstalige vrienden van de grond gekomen, en blijft ook daar steken in de clichés en platitudes. Aan Nederlandstalige kant is het grote Brusselse debat dan weer wat uitgedoofd: na enkele weken opschudding is het wachten op het volgende *'fait divers'* voordat men weer in de pen kan kruipen.

Terwijl langs alle kanten verkondigd wordt dat Brussel de bevolkingsgroei niet alleen aankan,

Zolang we over de hoofden van de bevolking heen blijven praten, zullen de parameters van het debat geen centimeter verschuiven.

krijgt het Brussels Gewest steeds meer op zijn bord. Qua mobiliteitsbeleid is het duidelijk dat de MIVB de lasten niet alleen kan of wenst te dragen, maar toch krijgt ze de verantwoordelijkheid op haar bord geschoven. Kijkt u maar naar de bijpassing voor scholierenabonnementen voor de Franstalige student, nu een Brusselse bevoegdheid en dus volgend jaar ook onbestaand. Ook op het gebied van scholing is de toestand in Brussel niet rooskleurig. Of scholing kan bijdragen in het verminderen van de economische achterstelling en dus de verloedering van Brusselse wijken, het kan sommigen blijkbaar een worst wezen. Zowel de Franstalige Gemeenschap als de Vlaamse Regering dralen, en vanuit het Brusselse komen enkel dezelfde stemmen met dezelfde *soundbites* aan het woord.

Na alle oproepen tot verantwoordelijkheid, blijft één factor angstwekkend afwezig in het hele debat, namelijk de Brusselse bevolking zelf, en dan specifiek: de kwestbaarste onderdelen ervan. Zolang we over de hoofden van de bevolking heen blijven praten, zullen de parameters van het debat geen centimeter verschuiven. Criminaliteit, homo-*bashing* en scholing te Brussel, we weten allemaal wat men er ter hoogste van het Warandepark, Leuven en Nijvel van denkt. Wat men er aan de kaaien van het kanaal over te vertellen heeft, lijkt toch belangrijker. Niet in het minst gezien we allen dichter op elkaar gaan wonen, en dat dichter bij het kanaal zal zijn, dan het Leuvense stadhuis. We praten graag over integratie en de multiculturele samenleving. De zogehete mislukking ervan zal echter niet rechtgetrokken worden door de inwoners van de wijken die het resultaat ervan zijn, te blijven behandelen als tweederangsinwoners. Amper Belgen, nauwelijks burgers. Wie denkt dat we op een dergelijke manier de Brusselse binnenstad leefbaar gaan houden, vergist zich schromelijk. ❖

Nathaniël Bovin

Gevaarlijk Jong

Het is niet altijd makkelijk jong te zijn in deze maatschappij en soms heeft de maatschappij het niet gemakkelijk met de jongeren. Het zijn deze twee problemen die de tentoonstelling Gevaarlijk Jong op de voorgrond schuift in het museum *Dr. Guislain*. “Het is gevaarlijker in dit land om kind en vrouw te zijn dan soldaat!”, meldt jeugdpsychiater Peter Adriaenssens bij de ingang van de tentoonstelling.

De jeugd, in al haar grillige facetten, heeft kunstenaars altijd gefascineerd en geïnspireerd. De jeugd is vaak het symbool van onschuld. Bijna altijd is de jeugd het centrum van aandacht en genegenheid, want “wie de jeugd heeft, heeft de toekomst.” Maar de obsessie van de maatschappij met haar jongeren is niet altijd even onschuldig.

Jong zijn wordt nog altijd als het summum beschouwd en dan vooral in de Westerse maatschappij. Jongeren kunnen 'onze' fouten recht zetten, zij zijn onze hoop. Het bindende karakter van deze opdracht staat echter even haaks op de vrijheid die anders zo gemakkelijk met de jeugd wordt geassocieerd. De Canadese kunstenares Edith Maybin heeft deze dualiteit aangepakt in haar reeks *The Tandy Documents*. In haar foto's gebruikt ze haar eigen lichaam dat ze combineert met het hoofd van haar dochtertje.

De tentoonstelling komt aan als een mokerslag, want niet in elke samenleving kan de jeugd haar onschuld behouden. Het kind, als slachtoffer van een oorlog, kan door een foto heen naar de bezoeker kijken. Het kind is daar niet enkel getraumatiseerd door het geweld maar er ook door tot wees gemaakt of opgeslorpt door de troepen als kindsoldaat.

Rebels

Het ander licht dat de tentoonstelling werpt op jongeren is dat van jongeren als gevaar van en voor de samenleving. De jeugd die zichzelf van de onderdrukking van het status quo wil bevrijden na de Tweede Wereldoorlog. Deze strijd is de katalysator geweest van de popcultuur en verscheidene kunststromingen. Kunstenaars zoals Lucebert, Banksy en Keith Haring staan in deze tentoonstelling als voorbeelden van het subversief en rebelse karakter van de jeugd. De jeugd, die zelf de maatschappij waarin ze leeft in vraag stelt.

De westerse samenleving heeft het ook niet altijd even gemakkelijk met de jeugd. Tegenwoordig krijgt een recordaantal kinderen de stempel AD(H)D of vormen van autisme met zich mee. De pedagogische taak van de maatschappij wordt er moeilijker op. Zowel voor ouders als voor pedagogisch personeel is het geen eenvoudige opdracht om met deze psychische aandoeningen om te gaan. Ook hier durft de tentoonstelling brutaal de bezoeker te overrompelen met een storm van beelden.

Uitgebuit

Voor de uitbuiting van kinderen hoeven we ook niet altijd ver gaan. Zelfs in de Westerse wereld behoort kinderarbeid nog tot een niet zo ver verleden. Het iconische “De klok slaat 5 ure, half slapend gaan zy naar 't fabriek” van Achiel Demaertelaere is dan ook een van de blikvangers van de hele tentoonstelling. Het schilderij portretteert een vader die zijn vermoeide kinderen meesleurt naar de fabriek. Ook de armoede in de Borinage in 1933 van Vlaams cineast Henri Storck levert treffend beeldmateriaal op. Deze werken zijn in de tentoonstelling geraakt dankzij de steun van AMSAB, het Instituut van Sociale Geschiedenis.

Een recenter vorm van uitbuiting komt ook aan bod, namelijk dat van de seksualisering van de jeugd. Kapotgeschminkte peutermeisjes die aan schoonheidswedstrijden meedoen en de obsessie van de maatschappij met het lolita-personage, die het best wordt vastgelegd door de Amerikaanse fotograaf David La Chappelle. Zijn foto van Paris Hilton, die aan een ijslolly lijkt, vat perfect samen hoe onze maatschappij gefascineerd is door jonge meisjes en seks.

Kwetsbaar materiaal

In het laatste deel van de tentoonstelling kruipt Sara Dyckmans in de huid van de kinderen en probeert ze hun verhaal te vertellen. De kunstenares werkte eerder al voor de Koninklijke Vlaamse Schouwburg, Villanella en het paleis. Er staan zeven verschillende installaties die elk een eigen verhaal vertellen.

Dyckmans ontwikkelde het concept door boeken te lezen over “moeilijke kinderen” en naar de verhalen te luisteren van kinderen zelf. “De voornaamste inspiratiebron waren de kinderen – tussen 9 en 15 jaar- met wie ik gesproken heb. Ik kwam met hen in contact via jeugdbewegingen en andere vrijetijdsorganisaties.” De samenwerkingen met kinderen is echter niet altijd even gemakkelijk: “Het is namelijk heel kwetsbaar materiaal: sommige kinderen vertellen te veel, en die moet je beschermen. Bij sommigen duurt het dan weer lang eer ze je vertrouwen en iets willen lossen.”

De locatie van deze tentoonstelling is maar al te toepasselijk in het museum *Dr. Guislain*, dat nog steeds dienst doet als psychiatrisch centrum. De bezoeker kan met zijn ticket voor Gevaarlijk Jong ook een bezoekje brengen aan de permanente collectie van het museum. Hier wordt het verhaal verteld van de geschiedenis van het psychiatrisch centrum alsook dat van de psychiatrie van de laatste 150 jaar. ◆

Piet Van de Velde

BRANDBRIEF

aan de hypocrisie en de inconsistentie

Scott Manyo,
slechts één van
de zovelen

De Vlaamse goegemeente schreeuwt moord en brand. De negentienjarige Kameroener Scott Manyo, naar eigen en ieders zeggen een goed geïntegreerde jongeman, wordt met uitwijzing uit België bedreigd. Een schrijnend en betreurenswaardig gebeuren. Publiek, politiek en zelfs journalistiek activisme leidden echter tot een emotioneel in plaats van een rationeel discours waarin verontwaardiging heerste over sereniteit. De martelaar gepijnigd op de slachtbanken van een liberale politiek, het siert allerminst. Of hoe emopolitiek en -journalistiek het zoveelste non-debat in de hand werkt.

Of Manyo in België kan blijven of niet, laat ik hierbij in het midden. Hoewel ik er van overtuigd ben dat ook hij (net als velen anderen) een meerwaarde kan betekenen voor onze samenleving, is de perversiteit waarmee Scott door velen onder ons wordt uitverkoren ten opzichte van anderen die in de kou blijven staan, mijn inziens veel verontrustender. Het nieuws dat honderden, zo niet duizenden andere jongeren zich in een gelijkaardige of nog ontstellender situatie bevinden, sijpelde niet of slechts moeizaam binnen in de vertederde harten van de velen die inmiddels met zijn lot begaan zijn. Niet elke uitgeprocedeerde kan immers rekenen op evenveel publiek sentiment en een zorgvuldig georchestreerde mediacampagne die Manyo blijkbaar wel toekomt. Niet elke jonge anonieme asielzoeker krijgt een spreekbuis, simpelweg omdat ze niet kunnen terugvallen op een gerespecteerde pleegvader met een publieke functie en voldoende kapitaal voor een gerenommeerde advocaat.

Dat de populaire media vandaag de dag bepalen who's hot and who's not, bewijst de normaliter ietwat houderige Lieven Verstraete, als bij donderslag zichtbaar geëmotioneerd wanneer hij in Terzake telefoneerde naar Manyo die inmiddels werd opgesloten in het gesloten asielcentrum van Merksplas. Écht beschamend werd het echter wanneer Verstraete overschakelde op die andere netelige asielkwestie: de stopzetting van de hongeractie aan de VUB. Deze materie behandelend, die nochtans niet meer of niet minder nuance en neutraliteit vereist, ontpopte Verstraete zich wederom tot zijn aloude zelve. Of de hongerstakers aan de VUB vals speelden, vroeg hij zich hardvochtig af. De tranen in de ogen spoorloos verdwenen en het eens zo smeltende hart gestold. Los van diens competenties als journalist, duidt dit op een dualisme in de samenleving: krijgt het slachtoffer een gezicht, een stem en een verhaal, ontvangt men empathie. Behoort men niet tot de uitverkorenen, is men er bij voorbaat aan voor de moeite.

Wat Manyo's sympathisanten voornamelijk tegen de borst stuit, is de schijnbaar volmaakte integratie van de jonge Kameroener. Blijkbaar moet men zich als asielzoeker bij de lokale scouts aansluiten om op enige empathie te kunnen rekenen. Daarnaast wordt Manyo tewerkgesteld en draagt hij dus bij aan de sociale zekerheid, luidt de redenering. Hij leert Nederlands en geen Frans, waardoor de doorsnee-Vlaming zich gemakkelijker met hem kan identificeren. Ter illustratie: een willekeurige francofone Marokkaan,

werkzoekend en woonachtig te Molenbeek, maakt ontieligelijk weinig kans om de media te halen met de weigering van zijn asielaanvraag. Blanke papa of niet. Tenzij hij, bijvoorbeeld, een gewelddadige overval pleegt waardoor men zich weer enkele dagen als aangeschoten wild kan verontwaardigen over ons Chicago aan de Zenne. Dat past immers meer in de kraam van het Vlaamse medialandschap dan de dagelijkse overlevingsstrijd die vele illegalen voeren op de stoepen, in de stegen en aan de stations van onze hoofdstad. Benadeling door subtiele discriminatie, uw openbare omroep is er niet vies van.

In plaats van Scotts integratiecasus als ontkrachting te hanteren voor de aloude stereotypering van dé asielzoeker als "onwerkwillig en integratie-

Door Scott af te schilderen als *primus-inter-pariae* kiest men resoluut voor de beklemtoning van het stereotype.

schuw”, kiest men ervoor hem te bewieroken als een uitzondering op de regel die omwille daarvan een voorkeursbehandeling verdient. Al was het maar als statement, als voorbeeld voor de andere onbereidwilligen. Door Scott af te schilderen als *primus-inter-pariae* kiest men resoluut voor de bestendiging, ja zelfs voor de beklemtoning van het stereotype. Dat honderden andere immigrantenjongeren eenzelfde enthousiasme aan de dag (willen maar niet kunnen) leggen, daar wordt schaamteloos aan voorbijgegaan.

De bepleite voorkeursbehandeling uit zich in de roep tot regularisatie van Manyo. Echter, asielprocedures horen niet gestoeld te zijn op de individuele behandeling. Hoewel de staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Maggie de Block, beschikt over discretionaire bevoegdheden om beslissingen te treffen

in uitzonderlijke individuele dossiers, is niemand gebaat bij een frequent gebruik van dergelijke werkmethode die arbitraire selectiviteit in de hand werkt. Indien het gebruik van de discretionariteit de norm wordt, is er nood aan welomlijnde criteria die het arbitraire karakter ervan tegen werken, wat per definitie in tegenspraak zou zijn met het discretionaire wezenskenmerk van deze bevoegdheid. U hoort het, een straatje zonder eind. Dat de Block voor het eerst gebruik maakte van haar discretionaire bevoegdheid mag niet verbazen. Hoewel “niet werd toegegeven aan de publieke druk” en Manyo “een uitzonderlijk geval is”, gaat ook de regering voorbij aan de talrijke andere uitzonderlijke gevallen.

Waar daarentegen wel nood aan is, is transparante en ondubbelzinnige criteria die niets aan het toeval overlaten en die menselijk leed als dat van Manyo, de hongerstakers aan de VUB en zoveel anderen vermijden. Sinds de Raad van State in 2009 de nieuwe regularisatiecriteria nietig verklaarde, deelde toenmalig staatssecretaris Wathélet mee verder te werken in “de geest van deze criteria”. Een absoluut ridicule en onhoudbare situatie die asielzoekers van hoop naar wanhoop, en niet zelden van het kastje naar de muur drijft. Met de reeds gekende nasleep ten gevolge. “Ultieme wanhoopsdaden” zijn immers steeds het gevolg van een ooit hoopvol gemoed.

Nog perverser, neigend naar huichelarij, is de ontstemming over de uitwijzing van Scott enerzijds, en het enthousiasme dat men terzelfder tijd aan de dag legt voor het uitwijzingsbeleid van onze regering anderzijds. Als we met z’n allen dan toch zo zachtaardig zijn, waarom klappen we dan in de handjes wanneer een asielbeleid zich enkel en alleen ent op repressie, en niet op de blijkbaar zo begeerde en onontbeerlijke integratie? Waarom klaagt men doorgaans steen en been over de incompetenties van de federale regering en Maggie De Block, maar worden beiden wel, zowel ter linker- als ter rechterzijde, overladen met innige schouderklopjes en lofbetuigingen bij de opening van het gesloten asielcentrum Caricole?

Als u, burger, uw altruïstisch gehalte zo graag in de verf zet, waarom stemt u dan massaal centrum- tot extreemrechts? Om de vier jaar krijgt u de kans om op het beleid te wegen. Achteraf huilen om de consequenties onder invloed van stemmingmakerij en gratuite en ordinaire genegenheid, zijn druppels op een hete plaat en getuigt ten eerste en bovenal van weinig consequent denken. Wilt u misschien het spreekwoord ‘men oogst wat men zaait’ eens overpeinzen? Kan het debat dan ook even plaatsvinden zonder de aloude platitudes als ‘tsunami’s aan gelukzoekers’, ‘België als OCMW van de wereld’ en dergelijke zwans? En als u andermaal wil aanschurken bij Europa’s grootsten door de multiculturele samenleving mede failliet te verklaren, zal u zich dan uw dierbare geïntegreerde Scott nog eens voor de geest halen? En wanneer u, onvermoeibaar als u bent, zich uitgedaagd voelt tot een voor de modale kiezer buitengewone prestatie, bezint u zich dan ook eens over de honderden anonieme asielzoekers aan wie geen publiek platform wordt aangeboden? ◆

Tekst: Joren Janssens; foto: Manly Callewaert

Over het bestrijden van onzichtbare reuzen anno 2012

De transformatie van Alonso Quijano naar Don Quijote

Op vrijdag 9 maart 2012 vond er een persconferentie plaats aan de oevers van de VUB-campus. Al een aantal maanden bewoont een aantal arbeidsmigranten een gebouw van de Vrije Universiteit Brussel. Ze hebben het geluk en het recht om daar tijdelijk te verblijven aangezien zij geen asiel krijgen in dit land en dus eigenlijk in een juridisch grijze zone zitten. Die migranten, die nu nog steeds in die situatie zitten, geraakten in paniek, wanhoop sloeg toe. Op een bepaald moment beslisten ze om in hongerstaking te gaan, een laatste wanhoopsdaad. De wanhoop culmineerde in de dichtgenaaide mond van Jamal Jaoudi. Een aantal studenten heeft de handen ineengeslagen en beslist dat ze voor de rechten van die mensen zouden opkomen. Over de juridische feiten van mensen in zo een situatie zal ik niets zeggen. Het gaat mij eerder om de ideologische/ morele situatie van de voor mij bekende wereld. De verraaiing en de breuk tussen wat we willen en wat we doen.

De reacties op het gebeuren van de hongerstaking van de sans-papiers zijn zeer verdeeld en in mijn ogen wat vreemd. Aan de ene kant zijn er mensen die heel de actie steunen, zij zijn de idealistische kosmopolieten die vinden dat rechten universeel zijn en dat we allemaal open moeten staan voor mensen in nood, ongeacht hun achtergrond. Aan de andere kant zijn er mensen die (om hen niets al te ergs te verwijten) een beetje xenofob zijn en vrezen voor de vernietiging van het status quo en dat zou dan resulteren in criminaliteit en misschien zelfs armoede voor alle Belgen. Ze hebben bijvoorbeeld niets tegen kleurlingen of andere culturen maar ze moeten zich aan de wetgeving houden en liefst zo 'Belgisch' mogelijk zijn. Voor de rest vinden ze oorlogen ook wel erg en ligt het dagboek van Anne Frank in hun boekenrek(je).

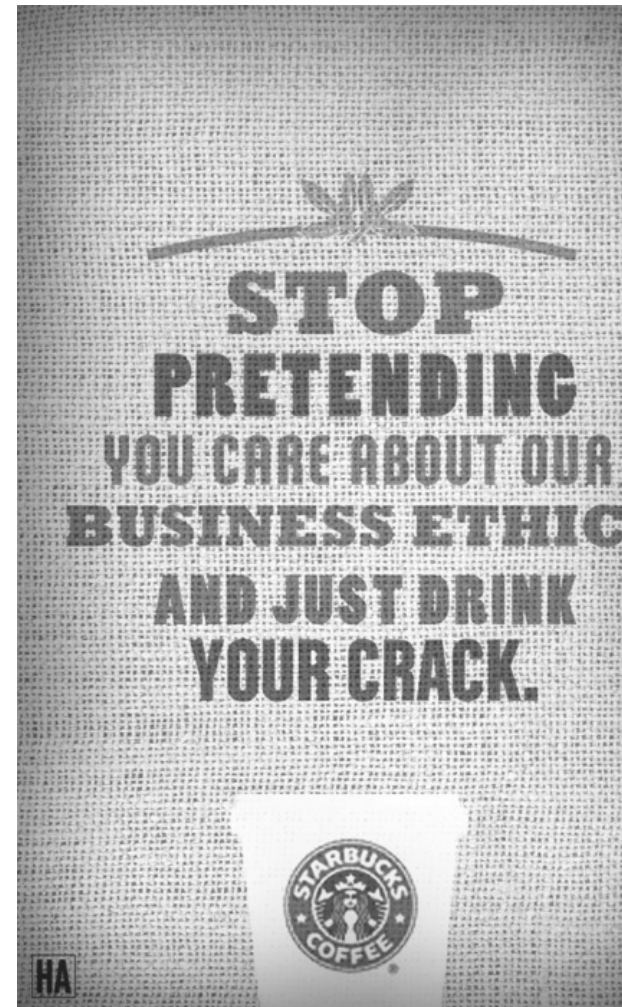
Wat is nu volgens mij het probleem, dat omstreden filosoof Slavoj Žižek *Starbucks filantropie* noemt? Door de institutionalisering van een set van waarden en normen stel je een massa gerust (inclusief creator, wetgever en filantroop) waardoor je als persoon verder kunt gaan met hetgeen je al mee bezig was en dus wat je eigenlijk ook belangrijker vindt. Voor bijvoorbeeld een euro extra steun je het een of het ander liefdadigheidsproject. Onze koffie is misschien duur, maar dat extra geld is waardevoller dan de waarde van het geld, je helpt hiermee personen. Dit is misschien de 'monkeywrench' in heel het project. Het surplus beloont, cognitieve dissonantie kan zo gemakkelijk verdwijnen. Dit geniaal stuntje is bijna alledaags, denk maar aan *Music for Life* van Stuvia. Kortom, Žižeks these is, in mijn eigen woorden, dat deze bedrijven inspelen op de menselijke wens naar rechtvaardigheid en hen dat

geeft. Daarna, als hun koffie op is, kunnen ze verder gaan werken en consumeren zodat de motor blijft draaien.

In analogie met Feuerbachs (Duits filosoof uit de 19de eeuw) analyse van de religie: men sublimiert als het ware bepaalde waarden, men maakt het attributen van God, men maakt God oneindig en perfect, de mens eindig en imperfect. De zin: "Ik ben ook maar een mens", ontstaat.

Het kan waar zijn dat het in de praktijk moeilijk is om asielzoekers en immigranten te helpen. Het lijkt me dan ook over het volgende dilemma te gaan: het behouden van de eigen nationale 'context' (de 'cultuur', de 'orde' en de 'rijkdom' van onze welvaartstaat) of het respecteren van de waardigheid van andere mensen. Daar hebben we onze beruchte breuk. Wij mensen hebben gemeenschappelijke noden die, in deze streken, vaak grotendeels met hulp van de overheid op een of ander manier vervuld worden. Die noden worden rechten die we willen universaliseren. Het probleem is vaak dat diezelfde rechten mekaar tegenwerken.

Het is begrijpelijk dat mensen uit een bepaald land, zeker in een verzorgingsstaat, willen strijden om zeker te zijn van hun eigen welvaart, werk en veiligheid. Indringers kunnen dit inderdaad verpesten. We willen onze cultuur behouden want die set van waarden en normen, verwachtingen en toestemmingen brengen orde. Met het verlies van de 'eigen' cultuur zou chaos kunnen ontstaan en die willen we niet. Vandaar onze zelfbeschermende houding, op micro- en macroniveau. Vandaar voor een deel ons latent racisme en onze voorkeur voor economische stabiliteit. Vandaar de conformistische houding die we aannemen wanneer

we geconfronteerd worden met problemen. Regeringen en overheden zijn geen personen, zij zijn het product dat we allemaal doen ontstaan. Zij zijn het beeld dat op uw lcd-scherm verschijnt en wij zijn allemaal de pixels.

Ik reïtereer: er bestaat een schisma tussen hetgeen we willen en hetgeen we doen. Wat mij opvalt is dat de kwestie van de sans-papiers (zeker op de VUB) een kwestie is geworden van links en rechts. Misschien zelfs van extreemlinks en neoliberal rechts. Ik denk dat de realiteit van die mensen (sans-papiers) heel anders is. Ik geloof niet dat de sans-papiers, mochten ze avec-papiers worden, PVDA-militanten gaan worden. Zij willen de liberale vrijheden die hier aangeboden worden en misschien de socialistische gemakken die we hier krijgen. Natuurlijk willen ze dat. Maar laten we ophouden met ons West-Europees ideologisch gelul, de dominante ideologie is het neoliberalisme en dat universaliseert vrijheden en primaire behoeftes. Net zoals het Marxisme. Ik ben bang dat we het punt van internationale rechtvaardigheid en rechtvaardigheid *tout court*

Als hun koffie op is, kunnen ze verder gaan werken en consumeren zodat de motor blijft draaien.

gaan vergeten doordat we te druk bezig zijn met het debat tussen linksgezinde 'intellectuele' middenklassers en rechtsgezinde 'intellectuele' middenklassers. Sociale fenomenen als migratie, dakloosheid en uitbuiting zijn nu eenmaal symptomen van ons politiek en economisch beleid en dat is en blijft het probleem.

We blijven tolerant, barmhartig en open want dat wordt ons geboden door onze christelijke socialisering, dimensie nummer één. We zijn egoïstisch, xenofob en elitair want dat wordt ons geboden door de 'marktidealen', dimensie nummer twee. Het is misschien heel simplistisch, maar ik denk dat dit de bron van het West-Europese dilemma is. Natuurlijk is heel het debat uiteindelijk een ideologisch debat, maar laat het debat dan over de kern van de zaak gaan. Laat het over directe, realistische handelingen gaan. Over de oorzaken en gevolgen van migratie, misschien zelfs over de mogelijk perverse gevolgen van het steunen van economische vluchtelingen. Wat als die immigranten in hun vaderland perfect kunnen overleven, verschuiven we dan niet de aandacht van de socio-economische problemen van dat land naar die van het gastheerland? Aan de andere kant, wat is belangrijker: de politiek of het individu?

Begrijp mij niet verkeerd, ik begrijp immigranten die in problemen verkeren. Ik ben er zelf een (gewest). Er is namelijk nog een derde dimensie die nu eenmaal belangrijk is: de persoonlijke ervaring van het slachtoffer, van de lijdende. Wat is dan het belangrijkste? Ons idee van utopie of de realiteit van het nu? Voor mensen met veel empathie, die dan ook nog eens dichtbij het probleem staan, staat de mens centraal. ◆

Alvaro Avelar

“Denken als ambacht – de levenswijsheid van tien Vlaamse filosofen”

Zeer droog samengevat: het is een ex-roker op gesprek met tien wijsgeren. Joël De Ceulaer, die tegenwoordig opiniemaker is bij De Standaard, trekt na zijn vijfdelige Canvas-serie 'Grote Vragen' uit 2004 opnieuw de kaart van de filosofie. Geen vrees, de lezer hoeft geen vierjarige cursus “Wittengenstein, Nietzsche & Freuden” te volgen om het boek te begrijpen. Het zijn voornamelijk portretinterviews die een beeld trachten te geven van wat een leven vol filosofie voor iemand kan betekenen.

Gaande van het conservatisme van Herman Van Duijn tot en met de fascinatie van Ulrich Libbrecht met de oosterse filosofie komen hier tien professoren op emeritaat aan bod met hun persoonlijke visies op een leven vol filosofie en wat het hen heeft opgeleverd.

Het is een loodzware opdracht om bevattelijk het filosofisch parcours van De Ceulaers tien gesprekspartners samen te vatten in een paar pagina's. Normaal gezien krijgen journalisten aangeleerd vooral de essentie te vatten, maar dan gaan de nuances verloren. Iemand die zijn hele leven al bezig geweest is met het werk van Husserl kan je moeilijk zijn conclusies laten neerpennen in drie zinnen.

Nog minder evident is het om dit op zijn beurt te koppelen aan het beeld van deze filosofen als persoon. Dus werden er keuzes gemaakt. De Ceulaer blijft trouw aan de leus “less is more” waardoor er geen zwaar geladen debatten aan te pas komen. Soms lijkt dat spijtig, want als de gesprekken keren naar het filosofisch discours van zijn gesprekspartner, dan komen er een paar pareltjes aan bod. Aan de andere kant zijn de korte interviews wel gemakkelijk te lezen maar soms is de nodige nuance afwezig en

kan er kort door de bocht geredeneerd worden wegens het ruimtegebrek.

Het valt ook op hoe De Ceulaer in zijn eigen denken is beïnvloed door de Gentse moraalfilosoof Etienne Vermeersch, die zelf als voorlaatste aanbod komt. Bijna bij elke geïnterviewde filosoof komt het gedachtegoed van Vermeersch te pas en te onpas op de proppen. Vermeersch' impact op het Vlaamse filosofisch wereldje is onbetwistbaar, maar ga eens over de taalgrens heen en vraag dan nog eens hoe relevant Vermeersch is voor alleen nog maar de Belgische filosofie.

In het laatste gedeelte van het boek komt de in 2009 overleden filosoof Jaap Kruithof aan het woord. Het is een aangename woordenvloed van een charmant provocateur. Het is meer dan een mooi eerbetoon. Kruithof geeft er in een onnavolgbare wijze niet enkel zijn visie over wat er vroeger was, maar ook over wat er nog gedaan kan worden in de filosofie en daar buiten.

Het boek blijft soms wat aan de oppervlakte steken en het is misschien weinig nieuws onder de zon voor mensen met al wat voorkennis, maar het is een handige opstap voor het bredere breder publiek, dat kan kennismaken met filosofie en de mensen die er dagelijks mee bezig zijn. Zeker als je jezelf een weg voorbij de Vermeersch-referenties baant, kunnen de gesprekken tot leven komen en is het een plezierige rit langs de verschillende visies op filosofie in Vlaanderen. ◆

Piet Van de Velde

Fuk Fuk À Brasileira

Fuk Fuk à Brasileira is een pareltje dat zijn oorsprong vindt in de arbeiders- en hoerenwijk van São Paulo, genaamd Boca do Lixo, letterlijk te vertalen als ‘de mond van vuilnis’. Tussen 1964 en 1985 ging het land gebukt onder een militair bewind en het is in deze wijk dat de uitgestoten mensen van deze samenleving gingen samenhooken. Een vrijplaats als het ware waar mensen met afwijkende ideeën zich konden verzamelen. Zo vond men tussen het druggebruik en prostitutie een groepje jonge filmmakers dat de wijk gebruikte als kant-en-klare studio, waar ze ongestoord hun eigen ding konden doen zonder zich te conformeren aan de regels van het mainstream filmlandschap dat vooral bestond uit klassieke melodrama’s van grote filmstudio’s en de elitair-artistieke Cinema Novo-beweging.

Met weinig budget gingen ze aan de slag en mixten ze verschillende genres zoals horror, komedie, film noir, western maar ook porno. Ondanks de conservatieve katholieke achtergrond zagen ze geen graten in het vertonen van seksfilms of *porno-chanchada’s* (Braziliaanse *sexploitation films* die porno en komedie combineren en uitgroeiden tot genre) in lokale bioscopen, dit is te verklaren door het overheesende Zuid-Amerikaans machismo dat heerste in de Braziliaanse cinema. Door deze omstandigheden kwamen erg speciale films tot stand, waaronder dus *Fuk Fuk À Brasileira*. Na deze korte achtergrondschets, hup, naar de filmrecensie van dit kunstwerk!

Deze film van regisseur Jean Garret schetst de klas-senstrijd op satirische wijze ingepakt als *porno-chanchada*, flirtend met de censurregels van die tijd. Het surrealistische verhaal begint met Siri, een zwarte ongeletterde dwerg, gespeeld door Chumbinho, die niet kan spreken maar wel telepatisch zijn verhaal aan ons vertelt. Hij is de bediende (lees: slaaf) van een rijk koppel en zijn enige bezittingen zijn een frigobox vol dildo’s en voorbindpenissen die hij overal meesleurt. Eens hij ontdekt dat de echtgenoot van het koppel anale seks met hem wil, zet hij het op een lopen... via de wc-afvoer.

Na die gebeurtenis struikelt hij van de ene in de andere hilarische, bizarre situatie. Zo ontmoet hij een sprekend paard op een strand en een leergierig geil ruimteschip in de vorm van een penis (*of course*).

De film is heerlijk absurd en wisselt tijdig af met porno, waarbij weinig aan de verbeelding wordt overgelaten. Maar ook tijdens deze pornografische scènes is de slapstick humor niet ver weg: een vrouw laat haar man weten dat haar kontgaatje enkel boter ontvangt, in plaats van margarine als voorbereiding op anale seks.

Siri geeft ons terloops ook zijn mening over verschillende zaken. Zo geeft hij bijvoorbeeld de voorkeur aan masturberen boven seks, aangezien dat eerste veel hygiënischer is. Een ander grappig aspect van deze film is de muziekkeuze bij de seks-scènes. Zo wordt er lustig seks bedreven op typisch opgewekte country piano muziek, smooth lounge jazz en 80's disco. Best amusant! De film is ook zelfreflecterend ,wat best komisch is. Zo wordt er commentaar gegeven op hun eigen falen-

de special effects, en zegt men dit over Braziliaanse cinema: "If it's not shit, it fucks. If it's shit, it's fucked."

Met zijn korte duur van 70 minuten is deze film perfect om bijvoorbeeld te vertonen tijdens een muziekevenement als achtergrondvisualisatie (afhankelijk van het al dan niet preutse karakter van de locatie natuurlijk) of als filmpje-voor-het-slapen-gaan met de eventuele pretsigaret. Om hem op groot scherm te zien is het jammer genoeg te laat, hij werd namelijk onlangs nog vertoond in een *Boca do Lixo*-reeks in Cinema Nova en op het Internationaal Film Festival van Rotterdam. Maar wie goed zoekt op internet kan hem daar ook wel aantreffen. ♦

Olivier Dieleman

goodobouwon

Nederland, land van tulpen en molens, van water en kaas, maar niet langer het land van wiet en hasj, of toch niet voor de meesten onder ons. Sinds 1 mei laatstleden zijn enkel Nederlanders nog welkom in de coffeeshops in de zuidelijke provincies. De rest van de Nederlandse coffeeshops volgt op 1 januari 2013. Onze noorderburen moeten zich dan laten registreren in de coffeeshop die ze bezoeken en krijgen een wietpas, een ledenkaart zeg maar. Coffeeshops worden verplicht een ledenbestand bij te houden met persoonlijke gegevens van hun leden. Die informatie mag niet worden doorgegeven, "tenzij bij wettelijk voorschrift".

De Maastrichtse burgervader Onno Hoes (foto) legt in een filmpje, ingeleid en afgesloten door gitaren en drums, uit dat het gedoogbeleid uitgebreid wordt met de twee zojuist genoemde voorwaarden. Als reden haalt hij aan dat de inwoners "steen en been klagen over drugsoverlast en drugscriminaliteit". Wat dat betekent wordt echter niet verhelderd. Het kan dus gaan over mensen die klagen dat ze geen parkeerplaats vinden in de buurt van coffeeshops tot bloederige afrekeningen tussen internationale drugskartels, in de stijl van wat zich vandaag in Mexico afspeelt. Eén ding is zeker: het is allemaal de schuld van de drugstoeristen en de coffeeshops. Minder zeker is de toekomst van de werknemers van de coffeeshops. In Maastricht alleen dreigen 390 mensen hun inkomen te verliezen, mogelijk door een tekort aan parkeerplaatsen. Hierover rept Onno Hoes thans geen woord.

Coffeeshops klagen dat ze gedwongen worden buitenlanders te discrimineren. In Maastricht gingen er een aantal open, maar weigerden ze een tijdje buitenlandse bezoekers zodat ze een klacht wegens discriminatie zouden kunnen neerleggen. In Tilburg bleven 8 van de 11 coffeeshops gesloten. Naar alle verwachting zullen ze dat ook blijven. Volgens de Taskforce Georganiseerde Hennepteelt exporteert Nederland 80% van zijn cannabisproductie en dat is samen met de onvrede van onze noorderburen reden genoeg om het gedoogbeleid grondig te wijzigen. Toch is niet iedereen in Nederland plots tegen coffeeshops. Het Trimbos-instituut (*kenniscentrum voor onderzoek naar geestelijke gezondheid, mentale veerkracht en verslaving, nvdr.*), dat studies voor het ministerie van volksgezondheid levert, betwist de cijfers van de Taskforce echter en wijst erop dat vrijwel alle landen volledig zelfvoorzienend zijn. Export is dus niet nodig. Volgens eerdere rapporten zou het exportcijfer ergens "tussen 13 en 80 percent zitten", verder gaf de woordvoerder van de Taskforce nog toe "dat de politie tot een 'nauwkeurige' schatting komt op basis van 'bronnen die niet altijd even hard zijn'".

Het gaat hier over twee conflicterende visies over het drugsbeleid, met aan de ene kant die van de Taskforce en het ministerie van Justitie, aan de andere kant die van Trimbos en het ministerie van Volksgezondheid. De eersten willen door middel van repressie de drugsproductie, -verkoop en het -gebruik terugdringen. De laatsten willen de schade beperken door de cannabishandel binnen een wettelijk kader te houden. Tot voor kort was het toegelaten om maximum 5 gram te kopen, op die manier hoefden gebruikers niet in contact te komen met dealers. Waarom dan toch die verandering in het beleid? *De Groene Amsterdammer* maakt in een artikel de analyse. Volgens het artikel creëert de Taskforce moedwillig een crimineel beeld van de wietproductie. De bevoorrading van de coffeeshops is immers illegaal. De telers en leveranciers worden opgespoord met drones. Door het ontbreken van een legaal ka-

der voor de aankoop van wiet door coffeeshops moeten de coffeeshophouders en telers altijd met een boog rond de wet. Hierbij ontstaan er al eens wantoestanden die de media vervolgens maar al te graag uitvergrooten. Dit samen met de verspreiding van foute en vage informatie gaat het politieke debat beheersen. De beleidsverandering lost deze problemen niet op. Er is met andere woorden weinig veranderd aan de zijde van consumenten en shops. Het beleid is verschoven van gedogen naar repressie en het discours is mee veranderd.

De schakel tussen teler en gebruiker wordt dus uitgeschakeld, maar dat wil niet zeggen dat zij ondertussen bij de pakken zullen blijven zitten. Gezien beiden toch reeds buiten de wet staan, is het niet ondenkbaar dat ze elkaar ook zullen vinden zonder shop. Alleen zal dat nu in een omgeving zijn waar er geen geregelde restrictie op de hoeveelheid is, laat staan dat minderjarigen of alcohol geweerd worden (*de verkoop van alcoholische drank is in de Nederlandse coffeeshops verboden, nvdr.*). Bovendien blijken er vaak meer gebruikers te zijn in landen waar cannabis volledig verboden is. In Frankrijk en Duitsland wordt er in verhouding meer gerookt dan in België en Nederland. Belgen zullen vanaf nu dus ook aangewezen zijn op een verre vriend in plaats van een goede buur als ze nog een jointje willen roken. ⚡

Sandro González-Maseda

Die sfeer van Rue d'Aerschot

Ik ben verliefd geworden op de rue d'Aerschot. Zoals men in een gedwongen huwelijk ook van elkaar kan beginnen houden. Gedwongen omdat ik er uit noodzaak terecht kwam. Wegens de staking van de trams had ik geen andere keus dan de trein te nemen en ik wandelde dan maar vanaf het noordstation naar huis. Ik was er niet naar op zoek maar heb haar toch gevonden. En is liefde niet het heerlijkst als ze je overvalt, net dan wanneer je haar niet verwacht?

Waar mijn liefde blind is, ziet zij alles met een aantal ogen waarbij de mythische Argus verbleekt. *Le regard* waarover Sartre spreekt, is uit zijn boek gestapt en heeft zich genesteld in de rue d'Aerschot in Brussel. De meisjes achter de ramen, zelf bedoeld als lust voor het oog, volgen elke beweging in de straat. De mannen aan de andere kant van de ramen doen hetzelfde in tegengestelde richting. De auto's die de straat doorkruisen rijden stapvoets. Spitsuur of niet, het is er altijd file. De enige file waar sommigen misschien nog graag in staan.

Het lijkt alsof de meisjes achter de ramen nooit slapen. Ze zitten er altijd. Soms mogen ze op pauze. Tenminste, ik denk dat het pauze is omdat ze dan niet naar buiten hoeven kijken. Dan komen de meisjes bij elkaar zitten en lachen ze om een gek sms'je. De gsm wordt doorgegeven, het komisch talent van het trio wordt samengebond tot een schijnbaar hilarische sms als antwoord. Ze lachen, voor de verandering oprecht. Soms gaan ze ook elders pauze houden. Of misschien zijn ze dan juist extra hard aan het werk in een kamertje, verstopt voor voorbijgangers. Dan blijft er een lege plaats over achter het raam. Een tafeltje met handtasjes, jassen en drinkflessen vormt het aangezicht. Een roze drinkfles met bloemetjes. Omdat hoertjes ook mensen zijn.

Opeens kijkt een man me strak aan. Hij stapt net uit zijn auto. Een dure. Ik geloof dat het een Audi was. Het is een wat oudere man, zijn haar is al grijs. Van dat witte grijs waar een mens op hoopt als hij dan toch grijs moet worden. Hij

is allerminst onzeker, hoe kan het ook anders? In een duur kostuum als het zijne voelt zelfs een aapje zich koning. Misschien is hij ook wel een beetje koning ergens in een van torens achter het station. Het zou me niets verbazen. De man steekt de straat over, de meisjes hebben hem al lang gezien en wenen naar hem. Misschien een vaste klant? Nog wat gedraal aan het raam, waar twee andere mannen staan. Minder grijs en minder strak in pak. Hij gaat naar binnen. Ik kan het nog net zien vanuit mijn ooghoeken.

Waar tot nog toe het zicht het belangrijkste zintuig was, neemt nu de reukzin deze plaats, al ware het kortstondig, over. Een sterke geur van urine komt tegemoet gewaaid. Van een urinoir ben je eigenlijk haast nooit meer dan vijf passen verwijderd. En voor wie ze niet geroken zou hebben maar daarom niet minder dringend moet wateren, prijken er grote borden boven de faciliteiten: "Ceci est un urinoir", lees ik. Ik wou dat Magritte het had kunnen zien.

De dure geparkeerde auto's wisselen elkaar moeiteloos af met exemplaren waarvan je je afvraagt hoe lang de duct tape de boel nog op zijn plek gaat weten te houden. De dakloze, het jonge koppel, de moeder met kindwagen en kleuter aan de arm, iedereen komt samen in de avondschemering onder de gloed van de rode TL-buizen. In het rode licht is iedereen gelijk.

Zo ook een kleine jongen, hij zal niet ouder dan twaalf geweest zijn. Hij huppelt langs de ramen met de meisjes. Hij heeft een voetbal bij zich en stapt een portiek binnen. De meisjes aan de ramen die het portiek omgeven lachen naar het jongetje, hij lacht terug en zwaait. Vervolgens belt hij aan. Wachten hoeft hij niet, de deur gaat meteen open. In de deuropening staat zijn vriendje, hij zat hem onderaan de trap schijnbaar al op te wachten. Snel schreeuwt het vriendje nog iets de trap omhoog. Waarschijnlijk waarschuwt hij zijn mama, dat hij gaat buiten spelen en heel voorzichtig zal zijn, natuurlijk, hij komt ook op tijd weer terug. Dan rennen de twee snel de straat uit, op naar een veldje om te voetballen, onder het witte licht van straatlantaarns. ♦

Stéphanie Romans

Het Nieuws

de Moeial-editie

Nieuwe kandidaat voor het hoofdredacteurschap van De Moeial: Paris Hilton

Het bezoek van de Amerikaanse ster Paris Hilton aan België was niet louter toevallig. De gerenommeerde roddelbladen *De Morgen* en *De Standaard* berichten uitvoerig over haar bezoek aan het bucolische Antwerpen. De ware toedracht van haar bezoek had echter een serieuzer karakter. De rijke erfgename heeft zich begin het academiejaar 2011-12 ingeschreven in de ManaMa-masterclass *American Studies*, die de VUB organiseert te samen met de andere Vlaamse universiteiten. In het geheim werkt ze al bij *De Moeial* sinds 2011. Om haar in stilte te laten werken heeft de hoofdredactie besloten om haar het pseudoniem *Tim Trachet* te geven. Ook zou ze in de running zijn voor het hoofdredacteurschap. Paris Hilton belooft als hoofdredacteur meer nadruk te leggen op het socio-economische debat in Oost-Timor en vrouwenrechten in het Parijse 16de arrondissement. Ze is ook bereid om zelf geld in De Moeial te steken zodat De Moeial niet financieel afhankelijk

hoeft te zijn van de economische situatie van de VUB.
De Moeial excuseert zich oprecht

Het imago probleem van De Moeial wordt eindelijk aangepakt. De harde journalistiek maakt veel ongewilde slachtoffers. Uit een recent onderzoek van SKEPP is gebleken dat minstens 89,7 % van de Europese bevolking zich op een of andere manier aangevallen voelt door De Moeial. 12,2 % van de Europese bevolking voelt zich dan weer geschoffeerd door De Moeial omdat het studentenblad nog geen persoonlijke aanval heeft gelanceerd aan hun adres. Daarom wil De Moeial een lijst publiceren van mensen aan wie ze zich *kweet-ni-hoe* oprecht zou willen excuseren: de VUB en andere instellingen van het hoger onderwijs, de raad van bestuur van de VUB en van andere instellingen het van hoger onderwijs, de studentenraad van de VUB en van andere instellingen van het hoger onderwijs, de Israël-lobby, de Palestina-lobby, de fans van dubstep, de fans van Bob Dylan, SKEPP voor het vervalsen van onderzoeken, de Vlaamse media, de Vlaamse Beweging, de

EXTRA: Rectorvete tussen Brusselse zusteruniversiteiten laait op

Zowel de ULB als de VUB waren afgelopen maand in de ban van de rectorverkiezingen. Voor beide verkiezingen was er slechts één kandidaat. Aan de VUB was dat rector Paul De Knop die opkwam voor een tweede termijn, aan de ULB diende Didiers Viviers zijn kandidatuur in voor een verlenging van zijn mandaat.

De uitslag aan de VUB was als eerste bekend. De Knop wist een ongelofelijke 90% van de stemmen achter zich te krijgen, bij een opkomst van 71,8%. Ook Didier Viviers raakte ruim verkozen voor een tweede termijn. Hij haalde 88,7% van de stemmen. De opkomst aan de ULB bleef steken op 58%. Een feit dat Paul De Knop niet ongehoord aan zich voorbij liet gaan. In een telefoontje naar Viviers zou hij het volgende gezegd hebben: "Wie is er nu de Calimero?" Het incident dateert al van enkele weken geleden maar nog steeds wil geen van beide rectoren deze geruchten bevestigen. Echter, de bespreking van de dossiers omtrent een gezamenlijke ULB-VUB-bibliotheek zijn ineens op mysterieuze wijze van de agenda van de raad van bestuur verdwenen.

Een paar dagen geleden nog prijkte er op het hoofd van het standbeeld *De denker* een wit hoofddekseel, dat verdacht veel leek op een eierschaal zoals Calimero die draagt. Complotdenkers zien hier een tegenaanval van de ULB-rector in, maar opnieuw blijven de rectoraten angstvallig stil. Enkele

campuskotbewoners menen de avond ervoor de schaduw van een man in toga te hebben gezien rond het standbeeld. "Het kan natuurlijk ook een klak in labo's geweest zijn maar dan moet het toch een verdacht nuchtere klak zijn geweest", getuigt een student.

Het plan van De Knop om de promotiecampagne van de VUB nieuw leven in te blazen, lijkt plots ook niet meer geheel toevallig. Zeker niet als men weet dat deze frisse campagne zich vooral moet richten op Franstalige studenten. "De Franstalige scholieren kiezen te massaal maar vooral te ondoordacht voor de ULB," aldus De Knop, "de VUB is minstens een evenwaardig alternatief en de kennis van het Nederlands, die is in een mum van tijd op niveau." Als we dan toch nog zo stoutmoedig zijn om te vragen of dit besluit er komt vanwege een zekere wrok jegens de ULB, reageert De Knop: "Ik begrijp dat die gedachte leeft. Er is me al vaker gevraagd of ik dit doe om de ULB een hak te zetten, quod non."

Maar er is meer. Eerder deze maand werd De Knop gesignaleerd met een lelijke schram op zijn kin en een flinke bloeditstorting op de slaap. Ook trok hij wat met zijn linkerbeen en koos hij die week stevast voor puree en soep, terwijl hij normaal altijd voor stevige rauwkost opteert. Tevens werd de gebruikelijke appel als dessert, vervangen door een mager yoghurtje. Onze rector bleek, zo vernam *De Moeial* van medewerkers die anoniem

van Morgen

Waalse Beweging, de Beierse gemeente Bierendaffel, Ceausescu, Pieter Bonte, liberalen, extreem-links, eco-terroristen, kunstenaars, alle Nederlandse voetbalelfallen sinds het uiteendrijven van de continenten, mensen met een niet-hilarische handicap, mensen met een hilarische handicap, sofisten, religieuze entiteiten, en eenieder die niet vermeld werd in deze lijst.

Hoofdredacteur De Moeial stiekem werkzaam bij staatsveiligheid

Uit interne documenten van de Belgische staatsveiligheid die in handen van Wikileaks gevallen zijn, blijkt niemand minder dan de hoofdredacteur van De Moeial een undercoveragent te zijn van de geheime dienst. Hij maakt deel uit van een grote operatie die de naam *Ratspotting* kreeg. Deze zou als doel hebben om staatsgevaarlijke dreigingen in de kiem te kunnen smoren, vooraleer de redactieleden van De Moeial doorgroeien naar bladen of kranten die daadwerkelijk gelezen worden. Met dit doel infiltreerde Klaas Rubens (zijn echte naam, nvdv.) drie jaar geleden in de redactie van het

studentenblad. En met succes, zo klinkt het in interne mails: “Hoewel we even twijfelden of we niet wat optimistisch waren geweest in het kiezen van zijn leeftijd, gelooft de redactie nog altijd dat hij een jonge twintiger is.”

De staatsveiligheid ontkent intussen alle beweringen. De mails in handen van Wikileaks zouden niet authentiek zijn. “Het gaat hier waarschijnlijk om een grap van een misnoegde lezer of abonnee. Als je zoveel mensen tegen het zere been schopt, is het niet ondenkbaar dat iemand op deze manier wil zorgen voor interne strubbelingen om zo de werking te dwarsbomen.” Ontkennen dat de veiligheidsdienst inlichtingen verzamelt over De Moeial doet men weliswaar niet. “De staatsveiligheid moet mogelijk ideologisch extremisme en schadelijke sektarische organisaties opsporen en in de gaten houden. Je zou kunnen zeggen dat De Moeial onder die twee categorieën valt, de kans bestaat dus zeker. Dergelijke informatie mag ik echter niet vrijgeven”, aldus een medewerker die anoniem wenst te blijven. ◆

wensen te blijven, van zijn fiets te zijn gevallen. Het gaat hier echter niet om een onschuldige valpartij. “De rector is een sportman en zal nooit de fiets bestijgen zonder zijn materiaal aan veiligheidstests onderworpen te hebben. Hij controleert dan ook altijd 's avonds zijn fiets, zodat hij er de volgende ochtend met een gerust hart mee kan wegrijden. En dan blijkt opeens dat niet alleen de ketting er niet goed op lag, maar ook dat het voorwiel los zat! Eén hobbeltje is dan fataal, zo ook in het geval van de rector. Bij het nemen van een drempel schoot het voorwiel los, maakte de rector een salto door de lucht en landde hij op het wegdek. Gelukkig kent hij de judorol en kon hij zijn val enigszins opvangen.”, aldus een openhartig personeelslid.

Viviers lijkt toch vooral zijn eigen ruiten in te gooien door de pijlen op de VUB te richten. Zo krijgt de ULB normaal gezien een aantal koten in de geplande nieuwbouw op de campus van de VUB in Etterbeek. Gezien het nijpend kotentekort aan de ULB absoluut geen overbodige luxe. Ook hier zijn er echter vreemde wijzigingen in de dossiers aan het gebeuren. Aan de belofte om studentenwoning beschikbaar te stellen wordt niet getornd (dat zou ook te veel administratie opleveren), wel zien ULB'ers die hun intrek willen nemen in de VUB-nieuwbouw plotsklaps een vreemde paragraaf opduiken in hun huurcontract. Buiten het Vrij Onderzoek moeten zij ook de academische superioriteit van de VUB onderschrijven. Zowel het wetenschappelijk onderzoek aan de ULB als aan de VUB is vrij, “mais certains re-

cherches scientifiques sont plus égaux que d'autres”, klinkt het in de verklaring. Opnieuw een niet kleine, zelfs Orwelliaanse steek richting ULB.

Een schertsende kwinkslag of een spottende grap moet natuurlijk kunnen. Elkaar een onschuldige poets bakken, daar ligt ook niemand wakker van; rectoren zijn ook maar mensen. Als echter de toekomst van de instellingen op het spel staat, wordt het een ander verhaal. “Dit gaat verder dan elkaar een beetje plagen, als alle aantijgingen en geruchten kloppen moeten we ons ernstig zorgen maken!” zegt professor Rivalisering, Oosterlinck. “We zien hier het schoolvoorbeeld van een ontsporende rivaliteitsrelatie onder onze ogen ontwikkelen. Het begint allemaal met een grapje, totdat één van beide partijen oprecht verontwaardigd is. Dan is het hek van de dam, zoals nu.” Wanneer en hoe de vete zal aflopen, durft Oosterlinck niet te zeggen: “In de theoretische modellen zien we meestal twee mogelijke eindes in dit soort gevallen, ofwel ontploft de boel zodanig dat de opponent moeilijk anders kan dan superioriteit van de ander erkennen, ofwel vindt men een gezamenlijke vijand en verdwijnt de strijd als vanzelf naar de achtergrond.” Dit laatste acht hij niet geheel onwaarschijnlijk, Brusselse onderwijsinstellingen hebben genoeg tegenwind van verschillende actoren. “Het is nu wachten tot een buitenstaander de VUB en de ULB gezamenlijk wil kloten”, aldus de professor. ◆

AGENDA

CONCERTEN

Dirty Three

6 juni, 20u

AB

€16/19

Dirty Three is nog steeds het instrumentale trio rond de enigmatische violist Warren Ellis. En Warren Ellis kennen we dan weer als die exuberante sidekick van Nick Cave's Bad Seeds en het tijdelijk on hold gezette Grinderman. Na een hiatus van 7 jaar (sinds hun album 'Cinder' uit '05) verschijnt binnenkort hun nieuwe boreling 'Toward The Low Sun' die volgens Bella Union klinkt als een 'a punk avant-garde art-jazz record'. Wie Dirty Three in het verleden live aan het werk zag, weet alvast dat hij/zij intekent voor een haast onwezenlijke muzikale trip.

Thee Oh Sees

21 juni, 20u15

Vaartkapoen

€13/16

Thee Oh Sees betekende aanvankelijk slechts een uitlaatklep voor John Dwyer (of Coachwhips, The Hospitals, Zeigenbock Kopf...) om zijn meer instrumentele, experimentele DIY muziek uit te brengen. Gaandeweg groeide dit echter uit tot een volwaardige band. Thee Oh Sees hebben een lo-fi elektrisch-akoestische sound vol reverb, alsof je kan horen en zien waar de muziek tot stand is gekomen. Het creëert een heel aparte sfeer die perfect past met hun stijl, lyrics en melodieën. Verder staan Thee Oh Sees bekend voor hun productiviteit (hebben al 8 albums!!) en hun waanzinnige live shows.

The Monsters, Ty Segall en Kid Congo & The Pink Monkey Birds

9 augustus, 19u30

Trix

€16/19

Het Zwitserse **The Monsters** brengt al jaren onversneden punk en psychobilly onder aanvoering van de legendarische Beat-Man. Hij is niet al-

leen platenbaas van Voodooorythm Records, maar ook bekend van one man band Reverend Beat-Man. De sound van The Monsters kan je het beste omschrijven als een bonte mix tussen sixties garage punk, wilde teenage trash rockabilly en primitieve rock'n'roll. Naast drummen, zingen en gitaar spelen in vier verschillende garage blues bands, heeft de Amerikaan **Ty Segall** ook nog tijd voor zijn eigen band, waarmee hij neo-psych garage van de hoogste plank speelt. Met weinig tam-tam maar veel energie en gedrevenheid raast hij door zijn korte, ietwat onaffe liedjes, waarin hij jaren '60 rock riffs filtert door dikke lagen fuzz en reverb waarmee hij zich een waardig opvolger toont van wijlen Jay Reatard, Black Lips, The Oblivians en Jack White. Bij **Kid Congo & The Pink Monkey Birds** hebben we met heuse legendes te maken. Spil in het geheel is namelijk Brian Tristan, podiumnaam Kid Congo Powers, bekend van bands als The Cramps, The Gun Club en Nick Cave & The Bad Seeds.

FILM

Paths of Glory (1958)

6 mei – 27 mei

Cinamatek, Studio 5

Tijdens WO I wil een Franse generaal, meer voor z'n eigen prestige dan om een militaire reden, een Duitse vesting innemen, de beruchte Ant Hill. De Duitsers pareren de aanval met gemak en de overlevende Franse soldaten komen in opstand. Maar de generaal, die beweert dat de soldaten slecht gevochten hebben, volhardt in de boosheid en wil enkele deserteurs voor de krijgsraad. De kolonel (Kirk Douglas) die de aanval heeft moeten leiden, verdedigt zijn manschappen. *Paths of glory* barst van de visuele bravourestukjes en Kubricks camera beweegt op onnavolgbare wijze, al is de film op de eerste plaats een krachtig protest tegen de waanzin van de oorlog. Omwille van de thematiek is *Paths of glory* jarenlang verboden geweest in Frankrijk.

PERFORMANCE

Needlapb 19

23 juni, 20u30

Kaaithater

€10/12

Needcompany bestaat 25 jaar, hoera! De groep werd in 1986 opgericht door theatermaker en beeldend kunstenaar Jan Lauwers en choreografe Grace Ellen Barkey en is sinds jaar en dag een van onze internationale topensembles. Needcompany is ondertussen meer dan een gezelschap, het is een huis dat ook het werk van 'associated artists' MaisonDahlBonnema en Ohno Cooperation produceert. Needcompany heeft zijn verjaardag gevierd met liefst drie wereldcreaties: *De kunst der vermakelijkheid* (première bij het Burgtheater in Wenen, stond begin dit seizoen in het Kaaithater), *Analysis – The Whole Song* van MaisonDahlBonnema (was in december te zien in de Kaaistudio's) en *Marktplaats 76* (première september 2012 op de Ruhrtriennale in Bochum, volgend seizoen in het Kaaithater). Elk jaar biedt Needcompany de fans een blik in de keuken: in de roemruchte Needlapbs kan u proeven van 'werk in ontwikkeling', wanneer het werkproces nog vloeibaar en dynamisch is, nog niet gestold tot een definitieve vorm. In 2011 schreef Jan Lauwers de theatertekst *Marketplace 76*, waarvan u in Needlapb 19 een lezing krijgt.

THEATER

De Onkreukelbare

1-9 juni

KVS

€12/16

In *De Onkreukelbare* graven Thomas Bellinck en Jeroen Vander Ven (samen Steigeisen) verder in de nalatenschap van Robespierre, de visionaire staatsman en zelfverklaarde pacifist die in de woeligste dagen van de Franse revolutie duizenden mensen mee onder de guillotine joeg. Een nalatenschap van vrijheid, rechtvaardigheid, extremisme en politiek geweld. "Terreur zonder deugd is rampzalig. Deugd zonder terreur is machteloos", wist Robespierre al.

Deze Mei/Juni-editie is de laatste voor dit academiejaar. Geen nood, in oktober zijn we er opnieuw!

Cafétip: Le Fontainas

Locatie: Kolenmarkt 91, 1000 Brussel

Tussen een verzameling café's rond de Onze-Lieve-Vrouw Van Goede Bijstandskerk ligt café Fontainas. De vele terrasjes op het plein brengen genoeg sfeer in de buurt van het godshuis. Voor €1,90 kun je genieten van een glas Bel Pils, met de rugleuning van je terrasstoel tegen de kerkmuur. Binnen in het café is er aan sfeerlicht geen gebrek. Bovendien staat de muziek niet op

een oorverdovend volume: voor de verandering een keer een avond op café gaan zonder schorre stem de dag nadien behoort dus tot de mogelijkheden. Wie toevallig in de buurt is, mag café Fontainas zeker niet ongemerkt aan zich voorbij laten gaan. (mc, sr)

Colofon

Adres: Triomflaan 35, 1160 Brussel

Mail: moeial@vub.ac.be

Web: www.vub.ac.be/moeial

+ facebook, twitter, issuu

Hoofdredacteur: Ruben Claesen

Adjunct-redacteur: Stéphanie Romans

Secretaris: Joren Janssens

Redactieleden: Nathaniël Bovin, Jeroen

Derkinderen, Olivier Dieleman, Sarah Fellahi,

Sarah Hamdi, Kenneth Pontzele, Piet Van de Velde, Paola Verhaert

Redactiemedewerkers: Manly Callewaert, Silke Goubin, Erwin Aerts Lopez, Sandro González-Maseda

Fotografie: Manly Callewaert, Sarah Hamd

Erededen: M. Magits, Jean-Paul Sartre, Jim Van Leemput, S. Carmiggelt

Eindredactie: Nathaniël Bovin, Ruben Claesen, Joren Janssens, Kenneth Pontzele, Stéphanie Romans, Paola Verhaert

Jaarabonnement: 30 euro

Stuur uw aanvraag en adresgegevens naar moeial@vub.ac.be

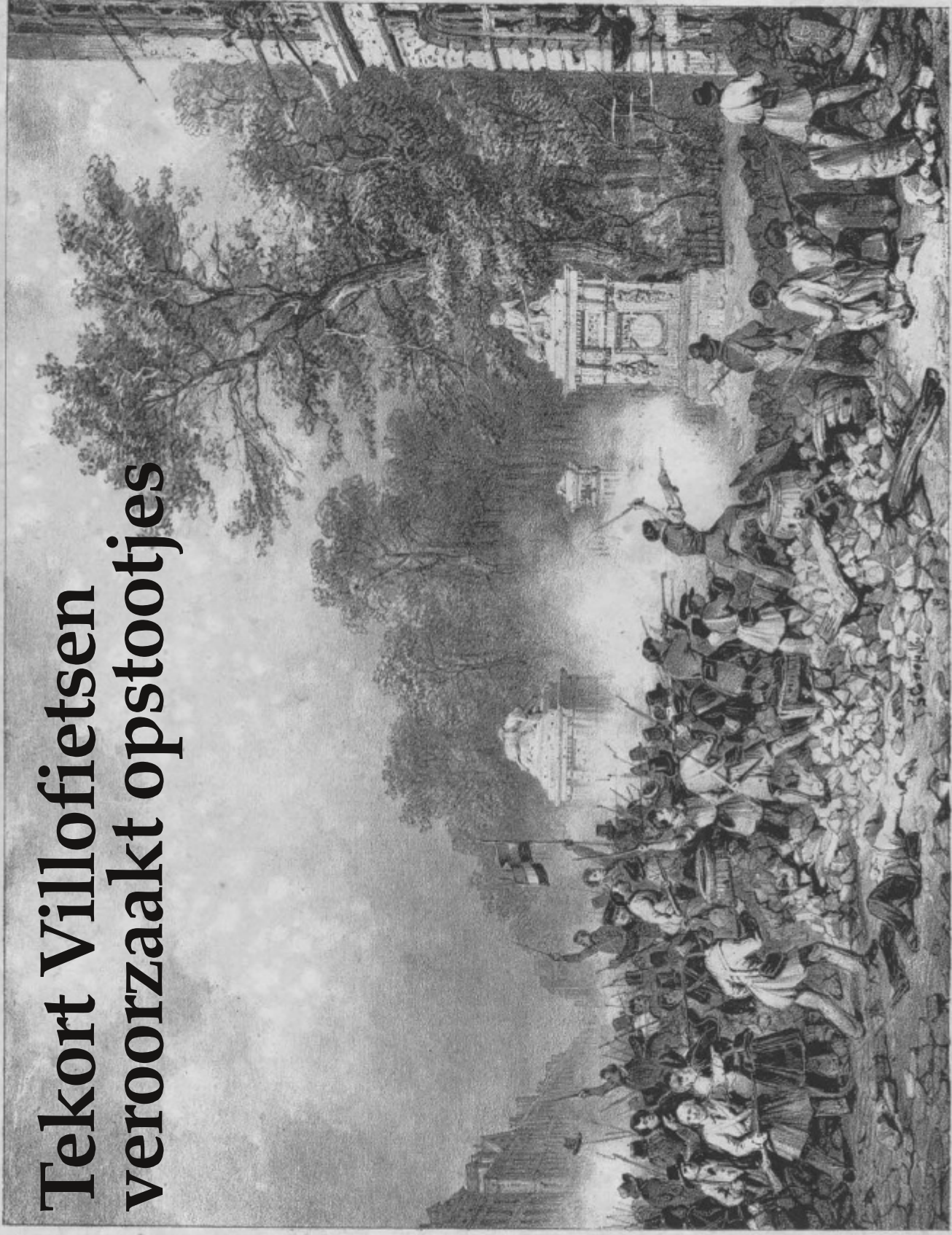
Oplage: 1600 exemplaren

Formaat: 236 mm x 300 mm

Verantwoordelijke uitgever: Ruben Claesen, de Moeial, Triomflaan 35, 1160 Oudergem

Noot: De jaarlijkse algemene vergadering van De Moeial vindt plaats op 23 mei.

Tekort Villofietsen veroorzaakt opstootjes

Attaque à l'entrée du parc vers la place royale par les volontaires Belges à Bruxelles le Samedi 25 7° 1830.